

**Jaunieši saņem
Vītoli fonda un
Kārļa Ulmaņa
stipendijas**

3. lappusē

**OCTA
apdrošināšanas
sistēma**

4. lappusē

**Zaļais karogs,
karnevāls
un ekskursijas**

5., 6. lappusē

Rīgas vārdam veltītās kultūras mantojuma dienas Preiļos un Līvānos

● Rit tautsdziesmu kamolītis pa Latvijā garāko Rīgas ielu Līvānos.

Rīgai šogad ir Eiropas kultūras galvaspilsētas statuss, norisinās daudzveidīgi un plaši ar kultūru piepildīti pasākumi. Latvijā izsenis tiek uzskatīts, ka «visi ceļi ved uz Rīgu», tāpēc daudzās Latvijas apdzīvotās vietās ir kāda Rīgas vārdā nosaukta iela, laukums vai ir bijis galvenais ceļš, kas ved uz Rīgu. Bieži tas kalpojis par mugurkaulu pilsētas vēsturiskajai struktūrai.

Šogad izvēlēta Eiropas kultūras mantojuma dienu tēma ļauj aktualizēt gan pilsētībūvniecības pieminekļus, atsevišķu ēku, kā arī ar pilsētvides ainavu saistītus materiālā un nemateriālā mantojuma saglabāšanas jautājumus.

Latvijas pilsētās un citās apdzīvotās vietās ir 65 Rīgas ielas, tāpēc ar Rīgas

vārdu saistītajam kultūrvēsturiskajam mantojumam ir iespēja pievērst plašāku uzmanību.

LĪVĀNOS

Līvānos 13. septembrī notika vēl nebijusi akcija — «Dzīvā tautsdziesmu ķēde garākās Rīgas ielas garumā». Akcija noritēja Eiropas kultūras mantojuma dienu, kuru tēma šogad bija «Rīgas ielas kultūrvēsturiskais tēls Latvijas pilsētās» ietvaros. Daudzās Latvijas pilsētās un apdzīvotās vietās ir Rīgas vārdā nosaukta iela vai laukums. Līvānos tā ir pilsētas centrālā iela — Rīgas iela, kas ir 4,12 kilometrus gara valsts nozīmes A6 maģistrāles Rīga — Daugavpils sastāvdaļa.

Pirmie tautas dziesmas uzsācēji bija kora «Jersika» dalībnieki, kas izpildīja «Mazs bij' tēva novadiņ'(i)s ...». Tautas-

dziesmu ķēde Līvānos ir kā apliecinājums mūsu tautas gara spēkam un tautsdziesmu mantojumam, kas saglabāts no senčiem un Eiropas kontekstā ir unikāls. Savukārt Rīgas iela kultūrvēsturiski visos laikos bijusi Līvānu pilsētas dzīvības artērija. Pašlaik tā ir arī garākā Rīgas iela Latvijā, teica Līvānu novada domes priekšsēdētājs Andris Vaivods, pievienojoties ķēdei ar tautsdziesmu «Silta jauka istabiņa...». Kā izrādījās, šī tautsdziesma bija visbiežāk skandētā visas tautsdziesmu ķēdes garumā, kas sākās pie pirmsskolas izglītības iestādes «Rūķi» (virzienā uz Daugavpili) un noslēdzās pie degvielas uzpildes stacijas pie pilsētas robežas (virzienā uz Rīgu).

Turpinājums 7. lappusē.

ZIŅAS

Daugavpils Universitātē riko diskusiju “Skolotāji 21. gadsimtā”

Šogad 5. oktobrī tiks atzīmēta Pasaules Skolotāju dienas 20. gadadiena. Šajā gadā skolotāju misija un loma sabiedrības attīstībā tiek īpaši izcelta, tāpēc 2014. gada 6. - 7. oktobrī Parīzē UNESCO mitnē tiks organizēts pasaules forums “Skolotājs šodien: starptautiskais pārskats par profesionālo attīstību un darba apstākļiem”. Forumā izskatīs globālo situāciju par skolotāju darba apstākļiem un profesionālās attīstības iespējām, pievērsīsies pedagogiskajām inovācijām izglītībā.

Lai varētu kompetenti pārstāvēt Latviju šajā starptautiskajā forumā, Daugavpils Universitātes UNESCO katedra aicina skolotājus, izglītības darbiniekus un ikvienu, kam ir svarīgs skolotāja darbs, uz diskusiju “Skolotāji 21. gadsimtā” 19. septembrī pulksten 16.00 Daugavpils Universitātes 430.a kabinetā.

Diskusijā tiks analizēta situācija Latvijā un izstrādāti priekšlikumi, kuri jāsteno skolotāju atbalstam un situācijas uzlabošanai pasaulē. Diskusijas secinājumi tiks ievietoti pasaules kartē, atzīmējot vietas, kur bijusi atsaucība uz skolotāju jautājuma apspriešanu. Priekšlikumi tiks piedāvāti arī UNESCO pasaules forumā.

Lūgums skolotājiem iepriekš pieteikties pa e-pastu inta.ostrovska@du.lv vai liene.briede@du.lv līdz 18. septembrim.

Par saziēdotajiem līdzekļiem tiks uzstādīts piemineklis monsinjoram Pēterim Vilcānam

20. septembrī Līvānu Romas katoļu baznīcas dārzā tiks uzstādīts kapa piemineklis monsinjoram Pēterim Vilcānam (Cap. S.S., gen. vic.), informē monsinjora Pētera Vilcāna fonda valde.

Jau tika ziņots, ka šī gada 14. augustā atklāta informatīvā mājas lapa www.monsinjorspeterisvilcans.lv ar aicinājumu savākt līdzekļus. 10. septembrī nepieciešamā summa 2984 eiro apmērā tika savākta.

Fonda valde pateicas ziedotājiem: Dr. Vilim Mileiko no Kanādas, Atašienes Sāpju Dievmātes Romas katoļu baznīcas draudzei, prāvestam Viktoram Naglim, Atašienes Marijas leģiona «Rīta zvaigzne» māsām, Preiļu Romas katoļu draudzei, dekanam Jānim Stepiņam, Andrim Vaivodam, Jānim Pabērzam, Bronislavai Škaparei, Inai Muravskai, Annai Cimbulei, Agnesei Barkānei, Marjanam Locānam, Irenai Gendelei, Terēzijai Babānei, Teklai Cepurniecei, Jāzepam Pastaram, Inārai Meijerei, Ainai Breidakai. Paldies arī radiem Olgai un Bronislavam Vilcāniem, Aijai Vilcānei, Ģertrudei (dzimusi Vilcāne) Putniņai, Jāzepam Putniņam, Freibergu ģimenei, Cimbuļu ģimenei, Jāzepam Vilcānam, Rutai Ruzgai.

Līvānos bezmaksas seminārs jauniešiem par uzņēmējdarbības būti

8. oktobrī pulksten 10.00 Līvānu novada Multifunkcionālajā jaunatnes iniciatīvu centrā «Kvartāls» Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra sadarbībā ar SIA «Ķemers Business and Law Company» organizē bezmaksas semināru vidējās (10. — 12. klase) izglītības iestāžu audzēkņiem. Semināra tēma — kā attīstīt un īstenot savas radošās biznesa idejas, kā uzsākt inovatīvu uzņēmējdarbību pēc izglītības iegūšanas, kā papildināt skolā gūtās zināšanas un attīstīt prasmes, kas nepieciešamas attīstot biznesu, kā pielietot savas teorētiskās zināšanas ekonomikā.

Semināru vadīs uzņēmēja un pasniedzēja Rēzeknes Augstskolas ekonomikas un vadības fakultātē Ināra Arbidāne.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Nav naudas, lai nostiprinātu Latvijas — Krievijas robežu

Latvijā šovasar ir pabeigts divus gadus ilgs process — beidzot saliktas visas robežzīmes, un Latvijas un Krievijas valstu teritorijas ir zināmas līdz pēdējam centimetram. Taču demarkācija jeb Latvijas — Krievijas robežas iezīmēšana dabā formāli joprojām nav pabeigta. Pēc ārlietu ministrijas aplēsēm šis process var ieilgt līdz pat 2016. gadam. Lai robežu nostiprinātu un izveidotu atbilstoši visām prasībām, vajadzīgi vairāki miljoni eiro, kuru iekšlietu sistēmā šobrīd nav, ziņo Latvijas Televīzijas raidījums «de Facto». Pēdējos gados pieaug gan nelikumīgu robežas šķērsošanu, gan atklāto kontrabandistu skaits. Tieši kontrabandas apkarošana bija Igaunijas drošības policijas darbinieka Estona Kohvera operācijas mērķis, kad viņu aizturēja Krievijas specdienestī. Vairāki kontrabandisti ir arī Latvijas Drošības policijas (DP) uzmanības lokā. DP uzskata, ka Krievijas specdienestī izrāda operatīvo interesi par Latvijas iedzīvotājiem, kuri regulāri apmeklē šo valsti. Īpašu interesi izraisa personas, kuras iesaistītas akcīzes preču kontrabandā.

«Krievu savienības» reklāma Latgali pielīdzina Krimai

Tatjanas Ždanokas vadītās Latvijas Krievu savienības Saeimas priekšvēlēšanu speciālizdevumā, kas veltīts īpaši Latgales vēletājiem, uz vāka ir skaidri novilkta paralēle starp Krimu Ukrainā un Latgali Latvijā. Ideju, ka jāsadodas rokās ar Krimu, simbolizē foto, kur Latvijas Krievu savienības līdzpriekšdētājs Mirosļavs Mitrofanovs paraksta sadarbības līgumu ar Krievijas atbalstīto okupētās Krimas vadītāju Sergeju Aksjonovu. Turklāt Latvijas Krievu savienība dižojas, ka savā «oficiālā un bezierunu atbalstā» Krimai ir tādi vienīgie visā Eiropas Savienībā. Lai gan vairāki krievu savienības aktivisti apgalvo, ka ideja ir cita, tomēr Latvijas Krievu savienības vēlēšanu listes pirmais numurs Latgalē Jurijs Zaicevs līdzību ar Krimu uztur spēkā. Ja varas partijas turpināšot nepiekrīst krievu valodas tiesību palielināšanai un pilsonības nulles variantam, šejienes krievi pievienošoties Krievijai ar visu Latgales zemi. Komentējot, vai te ir saskatāma mudināšana uz vardarbību, par ko pienāktos juridiska atbildība, Drošības policija gan liek noprast, ka pagaidām ne. Bet, izmantojot citu Eiropas valstu pieredzi, likumu izmaiņas atbildības pastiprināšanai valdībā tikšot iesniegtas jau tuvākajās dienās.

Valda Dombrovska mēnešalga būs lielāka par 23 tūkstošiem eiro

Jau pavisam drīz bijušais Latvijas premjers un Eiropas Parlamenta deputāts Valdis Dombrovskis (V) kļūst par Eiropas Komisijas (EK) viceprezidentu, kura atbildības jomas būs eiro un sociālais dialogs. Portāls TVNET noskaidroja, ka Dombrovska mēnešalga pārsniegs 23 tūkstošus eiro. EK informācija liecinā, ka, stājoties amatā, komisāriem ir tiesības saņemt iekārtošanās pabalstu divu mēnešalgu apjomā. Viņu transporta un pārvākšanās izmaksas tiek atmaksātas. Komisāru pamatalga ir 20,8 tūkstoši eiro mēnesī. Bet tā kā Dombrovskis kļūs par vienu no EK viceprezidentiem, viņa pamatalga būs 23,2 tūkstoši eiro. Augstie pārstāvji nopelna 24,1 tūkstoti eiro, bet komisijas prezidenta alga ir 25,6 tūkstoši eiro. Minētās atalgojuma summas tiek apliktas ar nodokļiem (14 dažādas nodokļu likmes, no 8% līdz 45%) un solidaritātes nodevu (7% no pamatalgas).

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Priekš, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307057, mob. tel. 29410288 (redaktorei), 65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana).

Žurnālistiem — 65307058.

Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī

(otrdien, piektdien).

*Ar saskaņu arī nenozīmīgas lietas aug augumā,
nesaskaņu dēļ iznīkst pat visvarenākās.*

Elektrības cenu mazināšanai un daudzbērnu ģimenēm pēc tirgus atvēršanas plānots saglabāt starta tarifa līmeni

Sociāli mazāk aizsargātie iedzīvotāji arī pēc elektroenerģijas tirgus atvēršanas 2015. gadā 100 kilovatstundas katru mēnesi varēs iegādāties par pašreizējā starta tarifa cenu — 11,64 centiem. To paredz Saeimā 11. septembrī konceptuāli atbalstītie grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā. Saeima likumprojektam noteica steidzamību un skatis to divos lasījumos.

«Esam nākuši klajā ar vienkāršu un lietotājam labi saprotamu risinājumu, kā sociāli mazāk aizsargātiem iedzīvotājiem kompensēt elektroenerģijas cenas pieaugumu pēc tirgus atvēršanas 2015. gadā. Priekšlikuma būtība — trūcīgajiem, maznodrošinātajiem un daudz bērnu

ģimenēm saglabāt fiksētu elektrības cenu — 11,64 centus par kilovatstundu. Savukārt par izlieto enerģiju virs 100 kilovatstundām mēnesī būs jāmaksā tirgus cena. Līdz ar to noraidām iepriekš piedāvāto risinājumu, kas paredzēja tikai 5 eiro atlaidi ikmēneša rēķinam — to par neatbilstošu un grūti administrējamu atzina gan Saeimas komisijas, gan pašvaldības,» iepriekš skaidroja par likumprojekta virzību atbildīgās Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas priekšsēdētājs Jānis Ozoliņš.

Centrālās statistikas pārvaldes dati liecina, ka Latvijā trūcīgas vai mazinātas personas (ģimenes) statuss ir teju 130 000 personām un ģimēsniecībām, bet daudz bērnu ģimeņu skaits sasniedz 35 tūkstošus. Iegādāties elek-

troenerģiju par zemāku fiksētu cenu šim mājāsaimniecībām ļaus likumā noteiktais aizsargātā lietotāja statuss.

Pārejas periodā 2015. gadā elektroenerģiju aizsargātajiem lietotājiem tirgos akciju sabiedrība «Latvenergo», bet no 2016. gada — uz diviem gadiem konkursa kārtībā izvēlēts elektroenerģijas tirgotājs. Konkursa priekšmets būs aizsargātā lietotāja tirdzniecības pakalpojuma nodrošināšanas pienākums/saistības ar viszemāko valsts budžeta līdzfinansējumu. Aizsargātā lietotāja tirdzniecības pakalpojuma saturu noteiks Ministru kabinets.

Saeima iepriekš lēmusi par elektroenerģijas tirgus atvēršanu mājāsaimniecībām, nosakot, ka tās elektroenerģiju brīvajā tirgū varēs pirkt no 2015. gada 1. janvāra.

Latvija pievienojas Romas Starptautiskās krimināltiesas statūtu grozījumiem

11. septembrī Saeima atbalstīja grozījumu Romas Starptautiskās krimināltiesas statūtos (Statūti) apstiprināšanu, kas paredz Latvijas pievienošanās pārējām dalībvalstīm attiecībā uz Statūtu papildināšanu ar agresijas noziegumu un trīs kara noziegumu veidiem, informē Tieslietu ministrijas Administratīvā departamenta komunikācijas un tehniskā nodrošinājuma nodaļas sabiedrisko attiecību speciāliste Līva Rancāne.

Pieņemot grozījumus attiecībā uz Statūtu papildināšanu ar agresijas noziegumu, Statūtu dalībvalstis vienojas, ka Romas Starptautiskā krimināltiesā (Starptautiskā krimināltiesā) īsteno sa-

vas pilnvaras pār agresijas noziegumu.

Šobrīd minētos grozījumus attiecībā uz agresijas noziegumu ir ratificējušas piecpadsmit Statūtu dalībvalstis, ieskaitot tādas Eiropas Savienības (ES) dalībvalstis, kā Igaunija, Austrija, Beļģija un Vācija.

Statūtos termins «agresijas noziegums» nozīmē tāda agresijas akta plānošanu, gatavošanu, uzsākšanu vai izpildi, kas pēc sava rakstura, smaguma un mēroga ir nepārprotams Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu pārkāpums — ko veic persona, kuras stāvoklis tai rada iespēju efektīvi kontrolēt vai vadīt valsts politisko vai militāro darbību.

Tāpat grozījumi paredz papildināt Statūtus ar trīs jauniem kara noziegumu veidiem, kas attiecas uz iekšējiem bruņotiem konfliktiem.

2015. gada 1. janvārī Latvija kļūs par prezidējošo valsti ES Padomē, kur viens no Latvijas uzdevumiem ir Starptautisko publisko tiesību darba grupas Starptautiskās Krimināltiesas apakšgrupas vadīšana.

Viens no šīs darba grupas darba kārtības jautājumiem ir viedokļu apmaiņa par minēto grozījumu ratifikācijas gaitu ES dalībvalstīs. Līdz ar to ES līmeni ir nepieciešams parādīt Latvijas nostāju attiecībā uz grozījumu ratifikācijas nozīmību līdz prezidentūras uzsākšanai.

UZZIŅAI. Jau 2002. gada 20. jūnijā Latvija ratificēja Starptautiskās krimināltiesas statūtus. Savukārt 2010. gadā Statūti tika papildināti ar diviem jauniem kara noziegumu veidiem, kas attiecas uz valstu iekšējiem konfliktiem.

Būtiski grozījumi Ārstniecības likumā

Saeima pieņem vienotu regulējumu piespiedu līdzekļu piemērošanai psihiatrijas pacientiem

Saeima 11. septembrī trešajā galīgajā lasījumā pieņēma grozījumus Ārstniecības likumā, ar kuriem valstī tiks ieviests vienots regulējums piespiedu līdzekļu lietošanai un personu privātās dzīves ierobežošanai psihoneiroloģiskajās ārstniecības iestādēs.

Ārstniecības likuma papildinājums uzskaita tiesības, kādas ir pacientiem, kuri psihiatriskajā iestādē stacionēti bez viņu piekrišanas, kā arī personām, kurām ārstniecība noteikta kā medicīniska rakstura piespiedu līdzeklis kriminālprocesā.

Jaunais regulējums paredz — ierobežojošus līdzekļus ārstniecības iestādēs var pielietot gadījumos, ja pacients psihisku traucējumu dēļ var nodarīt miesas bojājumus sev vai citām personām, vai arī pacients izrāda vardarbību pret citām personām un apdraudējumu nav izdevies pārtraukt ar mutisku pārliecināšanu. Kā ierobežojoši līdzekļi likumprojektā minēti fiziska ierobežo-

šana, izmantojot fizisku spēku, mehāniska ierobežošana ar saitēm vai siksnām, medikamentu ievadīšana pret pacienta gribu, kā arī ievietošana novērošanas palātā.

Pacientam būs tiesības viņam noteiktos ierobežojošos līdzekļus apstrīdēt iestādes vadītājam. Iestādes vadītāja lēmumu varēs apstrīdēt Veselības inspekcijā, bet tās lēmumu — tiesā.

Kosmetologu un pēdu aprūpes speciālistu sertifikācija

Ārstniecības likuma grozījumi paredz arī paplašināt sertificējamo ārstniecības personu loku. Sertifikātu darbam savā profesijā turpmāk varēs nokārtot arī skaistumkopšanas speciālisti kosmetoloģijā un podologi, tādējādi iegūstot iespēju atvērt privātprakses un strādāt savā profesijā patstāvīgi.

Kosmetologu un pēdu aprūpes speciālistu sertifikāciju un resertifikāciju veiks Latvijas Ārstniecības personu profesionālo organizāciju savienība. Ārstniecības personu reģistrā ir reģistrēti

176 skaistumkopšanas speciālisti kosmetoloģijā un 102 podologi, liecina Veselības ministrijas sniegtā informācija.

Citi nozīmīgi grozījumi likumā

Ar likuma grozījumiem plānots nodrošināt arī medicīniskās dokumentācijas ierakstu juridisko spēku elektroniskā vidē, ja sistēmas lietotājs ierakstu būs apliecinājis ar drošu elektronisko parakstu vai autentificējis darba sistēmā. Patlaban veselības aprūpes profesionāļi jebkuru ierakstu dokumentācijā apstiprina ar pašrocīgu parakstu.

Likumā paredzēts precizēt vairākas definīcijas, tostarp nosakot, ka ārstniecības iestādes statusu var iegūt arī saimnieciskās darbības veicēji, piemēram, funkcionālie speciālisti, ārsta palīgi un vecmātes. Likumā tiks definēta arī telemedicīna, kā arī atbilstoši tehnoloģiskajam progresam precizēts medicīnisko ierīču jēdziens. Tajā tiks ietvertas arī kombinētas medicīnas ierīces, kas vienlaikus satur arī zāles, piemēram, implantus ar antibakteriālu zāļu pārklājumu.

Lappusi sagatavoja T.Elste

Piešķir Vitolu fonda stipendijas

"Iegūt izglītību nozīmē iegūt tiesības uz nākotni. Nav drošāka ceļa tautai uz spožu un laimīgu nākotni kā izglītība."
(J. Akuraters)

Pateicoties 173 ziedotājiem no Latvijas, ASV, Kanādas, Anglijas, Vācijas, Zviedrijas, Austrālijas un Venecuēlas, Vitolu fonds jauno 2014./2015. mācību gadu sāk ar 603 stipendijām spējīgiem, centīgiem, bet maznodrošinātiem jauniešiem.

No Preiļu, Livānu un Riebiņu novadiem stipendiju šogad saņem 17 studenti, to vidū ir trīs jaunie stipendiāti no Livānu novada, kas 1. septembrī uzsāka studijas. Tie ir – Nadežda Iljina no Rudzātu pagasta (Zvejnieku ģimenes stipendija), Anna Valaine no Livāniem (LU docenta Jāņa Fridrichsona piemiņas stipendija) un Ričards

Grigonis no Jersikas pagasta (Gunāra un Ināras Reiņu stipendija).

Ar Vitolu fonda stipendijām pašlaik studijas turpina Livānu novada jaunieši Santa Patmalniece, Ieva Valaine, kam piešķirtas Sidnejas latviešu biedrības — Elvīras Palavas piemiņas stipendijas, Ilze Valaine (Aivara Slučā stipendija), Jānis Brūģis (SIA «Kureks» stipendija), Anna Kivleniece, Džoiņa Pastore — abām «Daugavas vanagu» Anglijas fonda stipendijas, Zane Kivleniece (Zvejnieku ģimenes stipendija), Preiļu novada jauniētes Liene Vindele (Guntara Kokoreviča stipendija) un Anita Kundziņa (Edvīna Samuļa stipendija), Riebiņu novada jaunieši Laura Dreijere (Buduļu ģimenes stipendija), Edgars Stabulnieks («Daugavas vanagu» Anglijas fonda stipendija), Milda Ūšane (Zvejnieku

ģimenes stipendija), Taisija Novikova («Danske Bank» stipendija), Māris Balodis («Adelaides Latviešu biedrības — Benitas Vembris piemiņas stipendija).

12 gadu laikā ar Vitolu fonda administrēto stipendiju atbalstu ir studējuši 57 jaunieši no Preiļu rajona. 17 no viņiem stipendiju saņem pašlaik, bet 40 jau ir absolvējuši augstskolas. Septiņi no viņiem studē Latvijas Universitātē, pieci — Rīgas Stradiņa universitātē, divi — Rīgas Tehniskajā universitātē, divi — Daugavpils universitātē, viens — Latvijas Lauksaimniecības universitātē. Viņi apgūst datorzinātni, optometriju, ķīmiju, latviešu valodu un literatūru, fizioterapiju, farmāciju, ārstniecību, ekonomiku, kokapstrādi un citas specialitātes.

Vitolu fonda administrētās stipendijas ir no 1500 eiro līdz 4400 eiro akadēmiskajā

gadā. Ar 412 stipendiātiem līgumi tika pagarināti, 191 ir jauns stipendiāts, bet 35 talantīgi jaunieši vēl palikuši kandidātu sarakstā.

Vitolu fonds šajos 12 darba gados ir pierādījis, ka ziedotāju sniegtais atbalsts ir nopietns ieguldījums Latvijas nākotnē. Ar fonda palīdzību izskoloti vairāk kā 1600 studentu. Viņi atraduši darbu, turpina studijas magistratūrā, doktorantūrā. Istenojot VF vēlējumus: "Sasniegt tādu dzīves līmeni, lai varētu atgriezties un palīdzēt citiem, mūsu bijušie stipendiāti ziedo "Draugu stipendijai". Šogad, pateicoties sadarbībai ar ZIEDOT.LV un daudzu cilvēku ziedojumiem, būs deviņas Draugu stipendijas.

Pieteikšanās 2015./2016. mācību gada stipendijām sāksies 2015. gada 15. janvārī un ilgs līdz 1. martam.

Livānu jauniēte, LLU studente, ieguvusi Kārļa Ulmaņa stipendiju

Tradicionāli septembra sākumā Kārļa Ulmaņa dzimtajās mājās "Pikšās" tiek atzīmēta bijušā valstsvara jubileja un izsniegtas stipendiju apliecības Latvijas Lauksaimniecības universitātes (LLU) studentiem. Viena no četriem stipendiātiem ir livāniēte Evija Ozola-Ozoliņa.

Šogad Kārļa Ulmaņa stipendijas konkursam pavasarī pieteicās pieci pretendenti, kuri bija uzrakstījuši pētījumus par dažādām tēmām – K. Ulmaņa autoritatīvās diktatūras laiks meža nozarē, Latvijas ekonomikā, valsts apvērsums un K. Ulmaņa autoritārais režīms, un Autobūves attīstība Latvijā. LLU izveidota komisija uzklaušāja visus pretendētus un izvēlējās četrus labākos, kuri tika sveikti 7. septembrī K. Ulmaņa

● Evija Ozola-Ozoliņa kopā ar pārējiem Kārļa Ulmaņa stipendijas ieguvējiem.

dzimtajās mājās.

Evija Ozola-Ozoliņa no Livānu novada, Meža fakultātes baka-

laura studiju programmas "Mežzinātne" ceturrtā kursa studente ieguvusi stipendiju par pētījumu

"Latvijas meža nozares atspoguļojums žurnālā "Meža dzīve" K. Ulmaņa autoritatīvās diktatūras

laikā". Savā pētījumā Evija apkopojā žurnāla "Meža dzīve" atspoguļoto informāciju par nozīmīgākajām aktualitātēm meža nozarē Latvijā K. Ulmaņa autoritatīvās diktatūras laikā.

Evija studijām pievērsusies nopietni, studē ar interesi un izpratni. Sekmes ir ļoti labas un teicamas. Jau no pirmā kursa ir sava kursa vecākā, darbojas studentu biedrībā "Salkone" un līdztekus darbojas arī jauniešu brīvā laika un brīvprātīgā darba organizācijā Livānu novadā.

Latvijas Lauksaimniecības universitātē Kārļa Ulmaņa stipendija pastāv jau 24 gadus, un tās pastāvēšanas laikā ir sveikti 87 studējošie, kuri kļuvuši par K. Ulmaņa stipendiātiem. Šo stipendiju saņēmuši studenti, kuri tagad jau ir arī LLU mācībspēki.

Sagatavoja L. Rancāne

Līdz 3. novembrim muzejā skatāma izstāde "Nāc, Miķeli, istabā"

No 11. septembra līdz 3. novembrim Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs ekspozīciju zālē (Raiņa bulv. 28) piedāvā izstādi "Nāc, Miķeli, istabā". Izstādes sagatavošanai izmantoti materiāli no Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja krājuma kolekcijām.

Miķeļdiena – 29. septembris – ir pļaujas svētki. Šīs dienas ritā saime svinīgi gājusi nopļaut pēdējo labības lauku, kas iepriekš šim nolūkam ticis īpaši atstāts. No katras labības, ko beidza pļaut, mēdza nopīt vainagu, ko ar lielu godu pārnesa mājās un glabāja visu gadu, lai mājās būtu svētība. Uzskatīja, ka līdz Miķeļiem visa labība jāsavēd zem jumta, tādējādi noslēdzot visus zemes darbus un ļaujot tai atpūsties līdz pavasarim. Vienīgie, kam vēl jāva augt, bija kāposti. Govīm tā bija pēdējā ganu diena. Arī līgtajiem vasaras strādniekiem beidzās darbi.

Miķeļdiena noslēdzās ar īpaši bagātu mielastu, uz galda nekā netrūka un valdīja pārticība. Svētkiem tika kauts gailis, sivēns vai auns, vārti kāposti un brūvēts alus. Mielastam saimniece cepusi īpašu jumju maizi, bet saimnieks alus iesalām ņēmis graudus no katras sējamas labības.

Miķeļi sakrīt ar rudens saulgriežu laiku, sākas veļu laiks un Miķeļa dienā zemnieki pēc sentēvu paražām ziedoja vasku, sviestu, maizi, sieru, gaļu, vilnu un naudu.

Rudens saulgriežu svinībām raksturīgas divu atšķirīgu veidu izdarības – saulgriežu svinības, kur galvenā loma ir Dievadēlam Miķeļim, un ražas novākšanas izdarības ar

● Ieskats izstādes „Nāc, Miķeli, istabā” noformējumā.

Jumja godināšanu.

Jumis senlatviešiem bijis auglības un svētības nesējs. Jumīša simbols ir divas vārpas uz viena stiebra, divi linu stiebrī, kas saauguši kopā, cerīzieds ar vairāk nekā pierasts ziedlapiņām. Jumis ir nomodā par visiem darbiem druvā. Senāk jumja simbolu sprauduši pie cepures, likuši naudas makā, kā arī iepinuši ligavas vainagā, lai jaunais pāris labi sadzīvotu.

Jumis ir arī pēdējā labības sauja uz lauka, labības un druvu dievs, kas saimniecībai nes laimi un veselību. Jumis.dzīvo

"tūrumiņa vidiņā zem pelēka akmentiņa" vai "tūrumiņa galiņā akmentiņu krāsniņī". Viņš guļ, lec, brauc, jā, klieudz, ligo. Viņu var dzīt un sakert. Viņš valkā zaļus svārkus un dzeltenus zābakus ar paša kaldinātiem piešiem. Viņam vajadzīgi krekli un paladziņi. Saglabātā jumja vainaga graudi pārnesuši auglības un svētības spēku uz jauno sējumu ražu.

Laikā no Miķeļiem līdz Mārtiņiem beidzot varēs nedaudz atpūsties, un vakaros notikusi lielā saimes miklu minēšana. Kas visvairāk uzminējis, tas visu gadu bijis vie-

dīgs un atjautīgs. Kam neveicies minēšanā, tas saukts par kaila zirga jāfēju.

Muzeja darbinieki aicina skolēnus un skolotājus, ģimenes ar bērniem, Preiļu novada iedzīvotājus un viesus iegriezties muzeja izstādē, satikt lepno Varidotu, uzziņāt ko jaunu par Miķeļdienas svinēšanu un iedvesmoties senās tradīcijas saglabāšanai.

Izstāde atvērta: darbdienās no plkst. 11.00 līdz plkst. 18.00; sestdienās no plkst. 10.00 līdz plkst. 16.00. Tālrunis uzziņām: 65322731.

Sagatavoja L. Kirillova

Cilvēktiesību komisija konceptuāli atbalsta uzturlīdzekļu nemaksātāju publiskošanu

Lai veicinātu bērnu tiesību aizsardzību un vecāku pienākumu pildīšanu, maksājot uzturlīdzekļus, Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija 9. septembrī konceptuāli atbalstīja grozījumus Uzturlīdzekļu garantiju fonda likumā, kas paredz izveidot publiski pieejamu datu bāzi ar uzturlīdzekļu nemaksātājiem.

Likuma grozījumi paredz, ka Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija savā mājaslapā drīkstēs publiskot ziņas par parādnieku, ja tam piekritīs otrs no vecākiem, kā arī, ja parādnieks nebūs I vai II grupas invalīds.

Paredzēts, ka Ministru kabinets noteiks kārtību, kādā Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijai jāpublisko un jādzēš ziņas par parādnieku.

Par likumprojektu trīs lasījumos vēl jālemj Saeimai.

Deputāti rosina grozīt Darba likumu zemessargu tiesību nostiprināšanai

Lai stiprinātu Zemessardzes kapacitāti un veicinātu zemessargu sagatavošanu, Saeimas Pieprasījumu komisijas deputāti 10. septembrī vienojās virzīt izskatīšanai Saeimā grozījumus Darba likumā.

Lai dotu zemessargam garantiju, ka viņš nezaudēs darbu, piedaloties starptautiskās operācijās un apmācībā, darba devējam šajā laikā nebūs tiesību uzteikt darba līgumu. Savukārt pēc darbinieka atgriešanās viņš būs jānodrošina ar to pašu vai līdzvērtīgu amatu, paredz komisijas atbalstītie likuma grozījumi.

Tāpat grozījumi nosaka, ka darba devējam darbiniekam, kurš dien zemessardzē, uz Zemessardzes vienības izziņā norādīto laiku būs jāpiešķir atvaļinājums bez darba samaksas saglabāšanas.

Sākusies meža dzīvnieku vakcinācija pret trakumsērgu

Pārtikas un veterinārais dienests (PVD) pagājušajā nedēļā ir uzsācis meža dzīvnieku vakcināciju pret trakumsērgu. Vakcinu izvietošana Latvijas austrumu teritorijā, izmantojot mazās aviācijas lidmašīnas, turpināsies līdz pat septembra beigām, ziņo PVD sabiedrisko attiecību daļas vadītāja Anna Joffe.

Tā kā jau divus gadus nav konstatēts trakumsērgas gadījums savvaļas dzīvniekiem un no 2012. gada februāra arī mājas dzīvniekiem, vakcinācija turpmāk tiks veikta Latvijas – Krievijas un Latvijas – Baltkrievijas pierobežā, teritorijās, kas atrodas 70 – 100 km attālumā no robežas.

Meža dzīvnieku vakcinācijai tiek izmantota novājināta trakumsērgas vīrusa SAD BERN MSV Bio 10 celmu saturoša vakcīna "Lusvulpen", kas iestrādāta zivju miltu, tauku un parafīna maisījumā iekšpusē. Vakcīnas tiks izvietotas vienmērīgi – 20 līdz 23 vakcīnas uz 1 km², arī apdzīvotu vietu tuvumā, tādēļ PVD aicina iedzīvotājus, kuri pamanījuši vakcīnu – brūnganu kubīti, nedaudz mazāku par sērķociņu kastīti, to neaiztikt, jo meža dzīvnieki sajūtīs cilvēku smaržu un ēsmu neēdīs.

Vakcīna nav bīstama ne cilvēkam, ne apkārtējai videi, tomēr, ja cilvēks nonācis tiešā saskarsmē ar vakcīnu (ēsmas iekšpusē tā ir šķidra) – tā nonākusi acīs vai brūcē, jāvērsas pie ārsta.

PVD aicina pieaugušos par vakcinām informēt arī bērnus un lūgt viņus nekādā gadījumā vakcīnas neaiztikt. Lai gan vakcīna nav paredzēta suņiem un kaķiem, dzīvnieka veselība, kurš to būs apēdis, nebūs apdraudēta.

Jāatgādina, ka trakumsērga ir bīstama, neārstējama dzīvnieku un cilvēku veselību un dzīvību apdraudoša infekcijas slimība. Trakumsērgas rezervuārs dabā ir savvaļas dzīvnieki, galvenokārt – lapsas un jēnotsuņi. Mājdzīvnieki, visbiežāk nevakcinēti suņi un kaķi, ar trakumsērgu inficējas pēc kontaktes ar slimiem savvaļas dzīvniekiem. Vienīgais efektīvais trakumsērgas profilakses pasākums ir savlaicīga un regulāra dzīvnieku vakcinācija pret trakumsērgu.

PVD izstrādāto trakumsērgas apkarošanas programmu ir apstiprinājusi un līdzfinansē Eiropas Komisija.

LTAB 10 gadu laikā izdevies veikt būtiskus uzlabojumus OCTA sistēmas darbībā

Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam (LTAB), kopš tā dibināšanas, šomēnes aprit 10 gadi. Šo gadu laikā ir izdevies veikt būtiskus uzlabojumus OCTA sistēmas sakārtošanā, kas palīdzējis veicināt ceļu satiksmes negadījumos (CSNg) cietušo interešu aizstāvību.

Desmitgades laikā ir izdevies būtiski samazināt neapdrošināto autoīpašnieku skaitu, ir ieviesta OCTA e-polise, autoīpašnieku riska izvērtēšanas jeb Bonus – Malus sistēma, kā arī Saskaņotais paziņojums, ar kura palīdzību autoīpašnieki, neziņojot policijai, drīkst fiksēt CSNg. Tāpat šo gadu laikā ir palielināti OCTA atlīdzību limiti, kā arī ir izveidota jauna pārbaudes sistēma, kas ļauj gan autoīpašniekiem saņemt informāciju par savu OCTA vēsturi, gan arī Eiropas Savienības apdrošinātājiem pārbaudīt sniegtās ziņas par OCTA apdrošināšanas vēsturi.

Samazinājies neapdrošināto autoīpašnieku skaits

LTAB dati liecina, ka pēdējo 10 gadu laikā ir izdevies nozīmīgi samazināt neapdrošināto autoīpašnieku skaitu. Ja 2004. gadā autoīpašnieku skaits, kuri piedalās ceļu satiksmē bez spēkā esošas OCTA polises bija 4,4%, tad 2014. gada pirmajos 8 mēnešos šis skaitlis ir pietuvinājies 1%.

"Pēdējo desmit gadu laikā ir ieguldīts milzīgs darbs, kā arī līdzekļi, lai panāktu neapdrošināto skaita samazinājumu. Administratīvā soda palielināšana ir tikai viens no veidiem, kā likt autoīpašniekiem apzināties, ka braukšana bez OCTA ir būtisks pārkāpums. Paralēli tam ir ieviesta arī kārtība, ka par braukšanu bez OCTA tiek piešķirti soda punkti. Tāpat, gadu gaitā ir veikts intensīvs skaidrojošais darbs, rīkotas sociālas drošības kampaņas, kuru mērķis ir bijis veicināt autoīpašnieku informētības līmeni, liekot apzināties, kādas sekas var rasties, ja tiks izraisīts CSNg ar neapdrošinātu transportlīdzekli. Kompleksas pieejas rezultātā ir izdevies samazināt neapdrošināto skaitu līdz minimumam, un nākotnē plānoti arī pasākumi, lai izņemtu no dalības ceļu satiksmē neapdrošinātus transportlīdzekļus. Taču vēl vairāk priecē, ka

CSDD atklāj satiksmes drošības portālu bērniem.csdd.lv un uzsāk kampaņu "Drošs ceļš uz skolu"

Uzsākoties jaunajam mācību gadam, kad palielinās satiksmes intensitāte un arī bērnu skaits uz ielām un ceļiem, Ceļu satiksmes drošības direkcija (CSDD) izveidojusi digitālo mācību līdzekli par satiksmes drošību bērniem.csdd.lv un uzsāk kampaņu "Drošs ceļš uz skolu". Jāpiebilst, ka šī gada astoņos mēnešos dažādos ceļu satiksmes negadījumos cietuši jau 334 bērni (vecumā līdz 14 gadiem). Diemžēl četri negadījumi beigušies ar letālām sekām, un kopējam negadījumu skaitam ir pieaugoša tendence, ziņo CSDD sabiedrisko attiecību daļa.

Jaunatvērtajā interneta portālā vienviet apkopoti visaptveroši izglītojoši un informatīvi materiāli bērniem un pusaudžiem – no pasažiera līdz moto braucējam. "Pēdējos gados satiksmes negadījumos cieš vidēji 450 bērni vecumā līdz 14 gadiem. Latvija ir pārāk maza valsts, lai varētu atļauties šādas tragēdijas. Mums jānodrošina, ka nākamā auto

pakāpeniski mainās pašu autoīpašnieku attieksme, kuri iegādājas OCTA nevis tāpēc, ka to regulē likums, bet tāpēc, lai sevi pasargātu no nevēlamām sekām", informē Juris Stengrevics.

Tiek ieviesta e-polise

Lai atvieglotu autoīpašnieku ikdienu, 2007. gadā tika veikti grozījumi OCTA likumā, pateicoties kuriem tika vienkāršota OCTA standartlīguma slēgšanas kārtība un pārbaudes par OCTA polises esamību. Pateicoties e-polises ieviešanai autoīpašniekiem vairs nav jāvadā līdz OCTA polise papīra dokumenta veidā, kā arī autoīpašniekiem ir iespēja ar distances saziņas līdzekļu (interneta) starpniecību slēgt OCTA standartlīgumu, kas ļauj iekonomēt ne tikai laiku, bet arī līdzekļus.

Kā liecina LTAB dati, e-polises popularitāte no gada uz gadu pieaug, 2014. gada 6 mēnešos no visiem noslēgtajiem 651 141 standartlīgumiem 19,7% jeb 128 328 līgumi ir noslēgti, izmantojot distances saziņas līdzekļus. Kopš e-polises ieviešanas šādā veidā noslēgto līgumu skaitam ir vērojama pieauguma tendence, 2014. gada 6 mēnešos noslēgto e-polīšu skaits salīdzinājumā ar 2013. gada 6 mēnešiem, ir palielinājies par 36 727 polīšiem jeb par 40,1%, vienlaikus ir pieaudzis arī e-polīšu īpatsvars noslēgtajos standartlīgumos.

Tiek izveidota autoīpašnieku risku izvērtēšanas jeb Bonus – Malus sistēma

2005. gadā tika ieviesta Bonus – Malus sistēma, kuras mērķis ir diferencēt autoīpašniekus pēc to apdrošināšanas vēstures, nosakot katra autoīpašnieka riska pakāpi. Kopīgas sistēmas, kurā ikviens apdrošinātājs redz autoīpašnieka apdrošināšanas vēsturi, dati ļauj noteikt katra autoīpašnieka riska pakāpi. Izrietot no noteiktās riska pakāpes, apdrošinātājs lemj piemērot paaugstinātu vai pazeminātu cenu OCTA polisei.

Aprēķinot Bonus – Malus klasi, tiek ņemts vērā apdrošināšanas dienu skaits jeb periods, uz kādu ir apdrošināts transportlīdzeklis, un apdrošināšanas gadījumu jeb izraisīto CSNg skaits pēdējo 11 gadu laikā. Lai Bonus – Malus klase paaugstinātos, katrā no periodiem apdrošināšanas dienu skaitam ir jābūt vismaz 275 dienām un nedrīkst būt

izraisīti CSNg.

"Kamēr nebija ieviesta vienotā Bonus – Malus datubāze, bija situācija, kad autoīpašnieki pēc negadījuma izraisīšanas nomainīja apdrošinātāju un tādā veidā, izmantojot apdrošinātāju nezināšanu, varēja iegūt tikpat izdevīgu cenu polisei, kā tie, kas nav izraisījuši nevienu negadījumu. Šobrīd tas vairs nav iespējams, tā kā dati par apdrošināšanas vēsturi ir pieejami visām apdrošināšanas sabiedrībām vienkopos. Vienlaikus Bonus – Malus sistēma ļauj veikt uzskaiti, nosakot katra autoīpašnieka riska pakāpi, ierindojojot to riskantāko vai apzinīgāko autoīpašnieku kategorijās, attiecīgi tiem piemērojot palielinātu vai samazinātu OCTA polises cenu, kā arī nodrošinot to, ka apzinīgākie autoīpašnieki par polisi maksā mazāk", skaidro Juris Stengrevics.

Palielināti apdrošināšanas atlīdzību limiti

Lai aizsargātu CSNg cietušo intereses, šo desmit gadu laikā ir būtiski izdevies palielināt apdrošināšanas atlīdzību limitus gan par cietušo mantai nodarītajiem zaudējumiem, gan veselībai radīto kaitējumu. Ja 2004. gadā apdrošināšanas atlīdzību limits par mantai nodarītajiem zaudējumiem sastādīja līdz 70 000 latu, neatkarīgi no trešo personu skaita, tad šobrīd apdrošināšanas atlīdzību limits šajā kategorijā sastāda jau līdz 1 miljonam eiro. Savukārt, par nodarīto kaitējumu personas veselībai, apdrošināšanas atlīdzību limits no 250 000 latiem ir pieaudzis līdz 5 miljoniem eiro.

Par OCTA

OCTA apdrošināšanas sistēma Latvijā tika ieviesta no 1997. gada 1. septembra un sistēmas darbības nodrošināšanai tika izveidots LTAB (līdz 2004. gada 31. augustam LR Satiksmes birojs). LTAB ir LR Satiksmes biroja saistību un tiesību pārņēmējs, un tā funkcijas ir nodrošināt ceļu satiksmes negadījumā cietušo trešo personu interešu aizsardzību, veicināt OCTA sistēmas stabilitāti un attīstību, kā arī saskaņā ar likumdošanu nodrošināt izmaksas no OCTA Garantijas fonda.

**I.Lukaševska,
LTAB sabiedrisko attiecību konsultante**

brim skolās notiekošās Drošības nedēļas ietvaros skolēniem un audzinātājiem tiks prezentēta atraktīva video lekcija par satiksmes drošības likumiem, ko izmantot mācību procesā. Papildus internetā vidē tiks radīta īpaša aplikācija, ar kuras palīdzību ikviens varēs pārbaudīt savas zināšanas par drošu dalību satiksmē un iegūt gāja sertifikātu.

Kampaņas partneris, apdrošināšanas sabiedrība ERGO, šovasar rīkotajā Bērnu drošības skolīnā novērojusi, ka jaunākie satiksmes dalībnieki samērā labi orientējas ielu šķērsošanā, bet vāji pārzina ceļazīmes. "Bērni vispār neatpazīst norādījuma, aizlieguma un brīdinājuma zīmes, citām nozīmi zina tikai aptuveni. Lai droši pārvietotos satiksmē, bērnam ir jābūt pārliecinātam par savām zināšanām un pareizo rīcību katrā situācijā. Tāpēc gan mājās, gan arī skolā ir būtiski veidot bērnu izpratni par būtiskākajiem ceļu satiksmes noteikumiem, vienkārši pārrunājot rīcību ikdienas situācijās, piedaloties ceļu satiksmē, skaidro ERGO valdes locekle Ingrīda Ķirse.

RIEBIŅU NOVADĀ

Ekoskola — ne tikai projekti, bet arī dzīvesveids

No šī mēneša jau piekto gadu pilnīgi oficiāli esam skola, kurai piešķirts Zaļais karogs, ar leņķu atzīst Riebiņu vidusskolas pedagoģe un ekoskolas projekta koordinatore Sanita Upeniece. Viņa kopā ar audzēkņiem ir pārliecināta, ka ekoskolas būtība ir ne tikai veiksmīgi īstenots projekts, bet arī dzīvesveids.

Skolotāja stāsta, ka darbs, lai saglabātu ekoskolas nosaukumu, esot visnotaļ liels un atbildīgs. «Strādā nevis viens vai daži ieinteresēti cilvēki, bet viss skolas kolektīvs — audzēkņi, skolotāji, tehniskais personāls un, protams, vecāki. Sākam ar vidi sev apkārtnē. Tas nozīmē sakopšanas talkas pavasaros un rudenos, tas nozīmē makulatūras un izlietoto bateriju vākšanu katru gadu un nepārtraukti, nevis akciju veidā,» stāsta Sanita Upeniece. Kā svarīgu lietu viņa uzsver to, ka, sākoties katram jaunam mācību gadam, tiek izvēlēta noteikta tēma. Piemēram, iepriekšējā mācību gadā tā bija «Transports», šogad iecerēts cits virziens — «Klimata pārmaiņas». Riebiņiešiem tas ir zīmīgi, jo skolā šogad īstenots projekts par kompleksu risinājumu ieviešanu siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai un daudzas lietas skolēni var redzēt, līdzdarboties un izdarīt secinājumus paši. Klimata pārmaiņu jautājumu audzēkņi padziļināti pētīs visu mācību gadu. Skolas uzdevums ir praktiski ri-

sināt problēmas, kas saistītas ar vidi mācību iestādē vai tuvākajā apkārtnē.

Kolektīvs un īpaši vides pulciņa dalībnieki aktīvi iesaistās «MammaDaba» meistarklasē. Tā ir pastāvīga un vispusīga iespēja skolām tuvināt mācību procesu dabai. Piedalāmies starptautiskā vides un izglītības programmā «Izzini mežu», kuras laikā tiek krāti meistarpunkti, stāsta skolotāja. Sakrāto punktu skaitā ir tādi, kas piešķirti par sakopšanas talkām, arī par putnu būriņu gatavošanu un uzstādīšanu, par meža stādīšanu, par piedalīšanos Meža olimpiādē, ekspedīcijā «Izzini mežu» un tā tālāk. Par to, ka citīgi strādāts un punkti sakrāti, liecina diploms, ka Riebiņu vidusskolas vides pulciņa dalībniekiem nupat piešķirts «MammaDaba» zeļļu tituls.

Ekoskolas koordinatore ļoti atzinīgi novērtē to, cik aktīvi darbojas vietējie jaunieši. Viņi ir izveidojuši ekopadomi un labprāt izmantoja iespēju brīvlaikā aizbraukt uz nometni — ekoskolu vasaras forumu. Sovasar tas noritēja Priekuļu vidusskolā. Nometnes mērķis ir turpināt ekoskolu atbildīgā dzīvesveida kampaņas tēmu apguvi, vairāk izzināt ar vidi saistītos jautājumus. Nometnes laikā notiek dažādas izglītojošas un radošas aktivitātes, tikšanās ar interesantiem ciemiņiem. Gūtā pieredze jauniešiem ļauj dažādot un pilnveidot ikdienu savās skolās. Pilnveidošanās iespējas nometnē tiek piedāvātas arī ekoskolu koordinātoriem.

● Riebiņu vidusskolas vides pulciņa aktivisti no devītās klases un viņu audzinātāja, ekoskolas koordinatore Sanita Upeniece (pirmajā rindā vidū) ar nesenu saņemto «MammaDaba» zeļļu diplomu, direktore Ineta Anspoka (no kreisās). Foto: A.Šņepsts

Vērojot, kā pie skolas savus ipašniekus pēc mācību stundām gaida daudzie velosipēdi, var secināt, ka izglītības iestādes kolektīvs, domājot par veselīgu dzīvesveidu, nav aizmirsis pagājušajā mācību gadā rīkoto akciju «Uz skolu ar velosipēdu!». Izrādās, ar divriteni ikdienā izvēlējušies pārvietoties ne tikai daudzi skolēni, bet arī vairāki pedagogi, skolas tehniskie darbinieki.

Tuvojoties oktobrim, plānojam

darbus, kas būs jāveic sakopšanas talkā skolas apkārtnē. Ēka ir renovēta un izskatās glīta, tāpēc arī apkārtnē jābūt atbilstoši, uzskata Sanita Upeniece. Vidusskolas direktorei Inetai Anspokai jau skaidrs, kāds uzdevums būs jāveic. Pēc lielā ūdenssaimniecības uzlabošanas projekta, kas noris visā ciematā, būvdarbu pēdas redzamas arī vidusskolas iekšpagalmā. Direktores iecere ir to pārveidot par zaļo

zonu. Tāpat daudz kas jāpārveido un jāsakārto arī pēc skolas siltināšanas projekta noslēguma. Viena ideja raisa nākamo un Inetai Anspokai jau plānos sakārtot upes krastu, veidot takas, trases. Piecarpus hektāri — tik plaša teritorija nodota skolas rīcībā, tāpēc audzēkņiem un pedagogiem ir vieta, kur izvērsties un gādāt, lai arī turpmāk Riebiņu vidusskola būtu «zaļa» un virs skolas plīvotu Zaļais karogs.

Romāns Naudiņš — pirmais pašvaldību ministrs, kurš apmeklējis novadu

Pagājušajā piektdienā, 12. septembrī, vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Romāns Naudiņš reģionālās darba vizītes ietvaros apmeklēja Riebiņu novadu, informēja pašvaldības sabiedrisko attiecību speciālists Rolands Naglis. Kopā ar ministru Riebiņos bija arī ministra biroja vadītāja Marika Zeimule.

● Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Romāns Naudiņš (no kreisās) pēc ierašanās pašvaldībā kopā ar Riebiņu novada domes priekšsēdētāju Pēteri Rožinski.

Atgādinām, ka Romāns Naudiņš Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju (VARAM) vada tikai kopš pavasara. Taču, kā atzinis pats R.Naudiņš, kopā ar ministrijas parlamentāro sekretāru un eksministru Einaru Cilinski viņi paguvuši apmeklēt visas Latvijas pašvaldības. Riebiņu novada domē savukārt teica, ka Romāns Naudiņš ir pirmais pašvaldību ministrs, kurš atbraucis uz Riebiņu novadu tā pastāvēšanas desmit gadu laikā. Iepazīties ar visām pašvaldībām un apkopot informāciju par novadu plāniem, idejām, problēmām, iespējamiem risinājumiem — tāds bijis ministra mērķis, lai informāciju atstātu savam amata pēctecim.

Lai pārrunātu pašvaldībai aktuālus jautājumus, R.Naudiņš tikās ar Riebiņu novada domes priekšsēdētāju Pēteri Rožinski, izpilddirektoru Āri Elstu, attīstības un plānošanas daļas vadītāju

Inesi Reitāli un tehniskās daļas vadītāju Juri Leici. Ministru interesēja realizētie un realizācijas procesā esošie projekti, īpaši tie, kurus administrē VARAM, kā arī problēmas, ar kādām pašvaldība saskārusies darbu gaitā, piemēram, vai uzraugošās institūcijas neliek birokrātiskus šķēršļus, kā veidojas sadarbība ar būvfirmām.

Ministrs un biroja vadītāja iepazīnās ar projektu «Kompleksu risinājumu ieviešana siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai Riebiņu vidusskolas ēkā» un «Ūdenssaimniecības attīstība Riebiņu novada Riebiņu ciemā II kārtā» realizāciju. Tāpat viņu interesēja tehniskā projekta izstrādes gaita parka diķu sakopšanai

un mudināja nosūtīt uz VARAM sarakstus ar turpmākajos gados darāmo un vēlamo projektu idejām. Ministrijai jābūt skaidrībā, kas notiek uz vietas reģionos un ko vēlas pašvaldības. Tāpat R.Naudiņš Riebiņu novada domes speciālistus iepazīstināja ar jaunajām plānošanas perioda pieejamajām programmām un uzsvēra, ka galvenā uzmanība jāvelta uzņēmējdarbības veicināšanai un attīstībai. Piemēram, projektu līdzekļi ceļu remontiem nav jātērē tikai tāpēc, ka ir iespēja dabūt naudu, bet gan konkrēta ceļa rekonstrukcijai līdz konkrētam strādājošam vietējam uzņēmumam. Tikai tāda veidā ieguldītā nauda pelnīs.

PREIĻU NOVADĀ

Pelēču pagastā darinātais vīns saņem augstāko novērtējumu nominācijā «Tautas garša»

Pelēču pagasta zemnieku saimniecības «Kalni» vīns nesenu izstādē «Rīga Food» tika nominēts par labāko produktu savā grupā. Izstādes ietvaros reģionu standos tika rīkots pārtikas produktu konkurss «Tautas garša», tostarp arī vīnu sacensības iekarat pircēju uzmanību.

Ikvienam apmeklētājam bija iespēja garšot un balsot par savu iecienītāko produktu un garšu. Balsošanas rezultātā tika noteikta «Tautas garša» pirmajām trim vietām katrā produktu grupā — maize, siers, gaļas izstrādājumi, vīns, konditorejas izstrādājumi un saldumi.

Konkursā par garšīgākajiem vīniem piedalījās arī Pelēču pagasta zemnieku saimniecības «Kalni» mājas vīna ražotne, kuras saimniece Irena Koleda piedāvāja upeņu vīnu. Tieši šis vīns tika nominēts kā labākais savā produktu grupā, saņemot pirmo vietu un diplomu.

● Irenas Koledas mājas vīna darītava top ne tikai upeņu, bet arī daudz dažādu citu vīnu.

Piedalījās karnevāla gājienā «Gribu iet uz bibliotēku»

● Jaunie grāmatu draugi no Livāniem pie Gaismas pils piedalās Melnā kraukļa uzveikšanā.

Ar krāšņiem tērpiem, atjautīgiem uzdevumiem, jautrām spēlēm un skaistu koncertu 8. septembrī — Starptautiskajā rakstpratības dienā, Eiropas kultūras galvaspilsētas programmas ietvaros Rīgā norisinājās karnevāla gājiens bērniem «Gribu iet uz bibliotēku», ko organizēja Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB) un nodibinājums «Rīga 2014».

Karnevalā piedalījās arī čaklākie lasītāji no Preiļu, Livānu, Vārkavas un Riebiņu novadiem, demonstrējot pašu veidotos dažādu grāmatu varoņu tērpus. Kopā ar Skumjo ķēniņu 1500 bērni no visas Latvijas devās gājienā pāri Akmens tiltam uz jauno Nacionālās bibliotēkas ēku. Pie bibliotēkas notika «lielā ciņa» ar Melnajiem kraukļiem. Pēc tās septiņi bibliotēkas Gudrie aicināja bērnus doties iekšā, lai varētu piedalīties radošajās darbnīcās un citās aktivitātēs.

Bērni viesojās bibliotēkas sestajā stāvā,

kur notika zināšanu pārbaude ģeogrāfijā «Pasaulē kartēs», kā arī pirmajā stāvā piedalījās dzejoļu grāmatas bērniem «Garā pupa» atvēršanas svētkos un tikās ar bērnu dzejoļu autoriem. Grāmatas atklāšanu vadīja mazo lasītāju iemīļotā dzejniece Inese Zandere. Preiļu galvenās bibliotēkas bērnu literatūras nodaļas vadītāja Vilhelmine Jakimova pastāstīja, ka jaunajā gadagrāmatas «Garā pupa» izdevuma sadaļā «Sākums» publicēti arī Preiļu 1. pamatskolas skolnieču Luīzes Jalinskas un Ievas Sparānes dzejoļi. «Garās pupas» prezentācija drīzumā notiks arī Preiļos. Vilhelmine Jakimova atklāja, ka Preiļu reģionu karnevālgājienā Rīgā pārstāvēja 19 jaunie lasītāji no Vārkavas vidusskolas, Riebiņu vidusskolas, Preiļu 1. pamatskolas, Vārkavas pamatskolas un Pelēču pamatskolas. Kuplākais pulciņš bija no Vārkavas pamatskolas — 12 bērni kopā ar skolotāju Silviju Stanķeviču. Par miļākajiem bērnu grāmatu varoņiem tika izvēlēti šādi tēli: Pepija, pirāti, velniņi, Vinnijs Pūka, nāriņa, Gregs, vilks un citi.

● Preiļu, Vārkavas un Riebiņu novada bērni kopā ar grupu «Dzelzs vilki».

Livānu novada centrālās bibliotēkas bērnu literatūras nodaļas vadītāja Margita Mālniece savukārt informēja, ka no Livānu novada karnevālgājienā piedalījās 28 jaunie lasītāji — Livānu 1. vidusskolas, Rudzātu vidusskolas, Jersikas, Jaunsilavās un Rožupes pamatskolas bērni. Katram karnevāla dalībniekam tika dāvināta grāmata «Pamodināt Saulcerīti», kurā publicēti arī Livānu 1. vidusskolas audzēkņu Keitas Pfafrodes, Nellijas Pfafrodes, Lauras Ribules un Ilmāra Štolcera darbi. Livānu 1. vidusskolas bibliotekāre Silvija Siliņa lepojās, ka šie bērni bija to vidū, kas kopā ar LNB direktoru Andri Vilku — bibliotēkas galveno Gudro — devās ekskursijā uz ēkas vienpadsmito stāvu.

Rožupes bibliotēkas vadītāja Maija Jasinska atzina, ka karnevāls bērniem sagādāja daudz pozitīvu emociju. Tika demonstrēti karnevāla tērpi, atraktīva veidā iepazīta Nacionālā bibliotēka, varēja

tikties ar rakstniekiem un dzejniekiem, saņemt dāvanīņas. Rožupes bērni ir čakli lasītāji, zinātkāri un radoši. Arī Rudzātu bibliotēkas vadītāja Skaidrite Brūvere gandarīta par to, ka bērni varēja brīvi izstaigāt un apskatīt Gaismas pils telpas, iesaistīties interesantās aktivitātēs. Tas bija neatkārtojams notikums, kas paliks atmiņā uz mūžu. Bet Jersikas pagasta Rīta bibliotēkas vadītāja Vera Pabērza priecājās, ka Latvijā ir ļoti daudz lasošu, rakstošu, zinātkāru un radošu bērnu. Tas atspēko visus aizspriedumus par to, ka bērni «vairs nelasa grāmatas». Iespaidīga bijusi ne tikai jaunā ēka, krāšņais gājiens, bet arī Karaļa uzrunas, dzejnieku dzejas lasījumi.

Noslēgumā visus karnevāla dalībniekus priecēja grupas «Dzelzs vilki» Jauno Jāņu Orķestris.

Preiļu un Livānu reģiona bērni uz karnevālgājienu Rīgā devās ar savu pašvaldību domes atbalstu.

Noslēdzies konkurss «Krauklis iesaka izlasīt»

Noslēdzies ikgadējais Preiļu galvenās bibliotēkas organizētais lasīšanas veicināšanas konkurss «Krauklis iesaka izlasīt» un noteikti uzvarētāji. Konkurss šogad piedalījās Preiļu 1. pamatskolas, Preiļu 2. vidusskolas, Riebiņu novada Riebiņu vidusskolas un Rušonas pamatskolas skolēni, kā arī viens pārstāvis no Daugavpils — kopā 60 bērni.

Konkurss tiek rīkots vasarā, kad dalībnieki lasa gan literatūras skolotāju ieteiktās grāmatas, gan jaunākās un interesantākās bibliotēkā pieejamās grāmatas bērniem.

Uzvarētāju godā šogad ir gan Preiļu 1. pamatskolas, gan Riebiņu vidusskolas skolēni. Pirmklasnieku grupā par pirmās vietas ieguvēju kļuva konkursa visjaunākā dalībiece, Riebiņu vidusskolas skolniece Gunita Vjakse, kura izlasījusi 45 grāmatas. Pārējie čaklākie lasītāji šajā grupā bija Preiļu 1. pamatskolas skolēni. Otrā vietā starp pirmklasniekiem ar 35 izlasītām grāmatām ieguva Daniels Rasims, trešo — Aigars Teilāns, kurš izlasījis 13 grāmatas. Pateicības piešķirtas Maksimam Martinovam un Karīnai Haritonovai.

2. — 3. klases skolēnu vidū čaklākā lasītāja bija Preiļu 1. pamatskolas 2. klases skolniece Laima Tumašova, kura izlasīja 44 grāmatas, divas otras vietas — Preiļu 1. pamatskolas otrklasnieci Annijai Akmentīnai — 32 izlasītās grāmatas, un Preiļu 2. vidusskolas trešklasnieci Sofjai Kirillovai (31). Pārējie bērni ir no Preiļu 1. pamatskolas: Annija Maderniece ar izlasītām 24 un Karina Anspoka ar 23 grāmatām ieguva divas trešās vietas, pateicības saņēma Justine Brice, Enija Rumaka,

● Lasīšanas konkursa «Krauklis iesaka izlasīt» uzvarētāji.

Elina Šmeikste, Elina Zeiliņa un Rina Smane.

4. — 5. klašu grupā par uzvarētāju kļuva Riebiņu vidusskolas 4. klases skolnieks Ritvars Vjakse, izlasot 42 grāmatas. Otrajā vietā ir ceturrtklasnieks Ričards Smans ar 32 izlasītām grāmatām, trešajā vietā — piektklasniece Rasa Ziemele, kura izlasījusi 24 grāmatas. Pateicības saņēma Evelīna Šmeikste, Ieva Poplavska, Anastasija Krohmaļuka, Agita Kotāne un Zaiga Kalvāne, — visi no Preiļu 1. pamatskolas.

No 6. — 7. klašu skolēniem par uzvarētāju un absolūto lideri visu konkursantu vidū kļuva Preiļu 1. pamatskolas 7. klases skolnieks Egons Rebainis, kurš ir izlasījis

130 grāmatas. Otrā vietā Darīnai Luriņai un trešā — Zanei Stupānei. Darina izlasījusi 44, bet Zane — 23 grāmatas. Pateicības šajā klašu grupā saņēma Julians Vaivodis, Sandis Mihailovs, Maksims Podskočijs, Ilze Borbale, Kitija Denisova un Alida Anspoka. Darina Luriņa mācās Preiļu 2. vidusskolā, Julians Vaivodis ir Daugavpils Vienības pamatskolas skolēns, bet visi pārējie bērni — Preiļu 1. pamatskolas audzēkņi.

8. — 9. klašu grupā čaklākā lasītāja ir devītklasniece Lauma Tumašova, kura konkursa laikā izlasīja 23 grāmatas. Pateicības saņēma Ieva Sparāne un Arta

Ūzuliņa. Visas trīs meitenes mācās Preiļu 1. pamatskolā.

Konkurss tiek organizēts ar mērķi veicināt bērnu lasītprasmi un izkopt literāro gaumi, piedāvājot lasīt saistošu, bērnu vecumam atbilstošu literatūru, kā arī veicināt bibliotēkas pakalpojumu izmantošanu jauno lasītāju vidū. Tas tiek rīkots laikā no 1. jūnija līdz 25. augustam. Katrs dalībnieks konkursā piedalās individuāli. Piesakoties konkursam, skolēni saņem reģistrācijas karti, kurā konkursa laikā tiek krātas uzlīmes. Pēc grāmatas izlasīšanas notiek lasītāja un bibliotekāra pārrunas par izlasīto, un dalībnieks saņem uzlīmi reģistrācijas lapā. Uzvaru konkursā nosaka sakrāto uzlīmu skaits. Vērtēšana notiek piecās vecuma grupās. Konkurss atbalsta Preiļu novada dome, apgāds «Zvaigzne ABC». Rezultātu apkopošana un uzvarētāju paziņošana notiek jaunā mācību gada sākumā.

Jau trešo gadu pēc kārtas konkursa «Krauklis iesaka izlasīt» uzvarētāji devās ekskursijā, lai apzinātu Latvijas populārākos tūrisma objektus. Šogad 5. septembrī čaklie lasītāji brauca ekskursijā pa Vidzemi. Rīgā skolēni ciemojās Eiropas Savienības mājā, pēc tam apmeklēja Minhauzena muzeju Duntē, kur ar interesi noklausījās gides stāstījumu par aizraujošajiem Minhauzena piedzīvojumiem. Uz atrakciju kuģa tika izbaidītas dažādas sajūtas. Bērni apskatīja jūru Saulkrastos un Balto kāpu. Atpakaļceļā apmeklēja arī Likteņdārzu un iedziļinājās Latvijas vēstures lappusēs.

Ekskursija bija EDIC Austrumlatgalē un Preiļu galvenās bibliotēkas balva čaklākajiem konkursa lasītājiem.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

Rīgas vārdam veltītās kultūras mantojuma dienas Preiļos un Livānos

Sākums *L. Iappusē.*

Akcijas laikā, gan lieli, gan mazi Livānu iedzīvotāji stājās tautasdziesmu ķēdē dažādās vietās visas Rīgas ielas garumā, gaidot, ka pie viņiem «atrisos» simboliskais tautasdziesmu kamols. Ikviens, kurš noskaitīja, nodziedāja, vai pat nodejoja savu tautasdziesmu, kamolu padeva tālāk. Tādējādi kamols, pasniedzot no rokas rokā, ceļoja cauri visai pilsētai. Tautasdziesmu akcija bija kupli apmeklēta, tajā piedalījās gan skolas vecuma bērni, gan jaunieši, gan ģimenes ar mazuļiem ratiņos, gan cienijama vecuma dāmas un kungi. Kāda 90 gadu sliekšni pārkāpusi sirmgalve, kuras māja atrodas Rīgas ielā, iepriekš pat nebija zinājusi par šādu pasākumu, bet, akcijas dalībnieku uzmundrināta, atcerējās kopš bērnības savu mīļāko tautasdziesmu par māmuli. Akcijas norisi kuplīnāja 15 Livānu novada tautas mākslas kolektīvi ar dziesmām un dejām. Noslēgumā dalībniekus uzrunāja Turku pagasta pārvaldes vadītājs Aivars Smelcers.

Akcijas dalībnieki par katru noskaitīto tautasdziesmu pretī saņēma tautiskas jostas gabaliņu, kā arī konfektes. Čaklākie tautasdziesmu skaitītāji, kas tautasdziesmas bija skandējuši vairākos ķēdes posmos, noslēgumā saņēma pārsteiguma balvas no Livānu novada pašvaldības.

Tautasdziesmu ķēdi organizēja Livānu novada pašvaldība sadarbībā ar Livānu novada kultūras centru un citām iestādēm, tā idejas autore bija novada domes sabiedrisko attiecību un ārējo sakaru daļas vadītāja Ģinta Kraukle.

PREIĻOS

Kultūras mantojuma dienu ietvaros svētdien, 14. septembrī, notika iepazīšanās ar Brīvības ielas vēsturi, kuras tiešs turpinājums ir pavisam īsiņā Rīgas iela.

Brīvības iela ir viena no vecākajām ielām un otrā garākā Preiļos — 1790 metri. Ielā atrodas 76 ēkas. Tās sākotnējais nosaukums bija Sondoru iela, kas radies no Sondoru muižas nosaukuma, jo ceļš Tirgus laukumu savienoja ar muižu. 1931. gadā pilsētas dome izlēma Sondoru ielu pārdevēt par Brīvības ielu, jo Sondoru muiža dabā vairs nepastāvēja.

19. gadsimtā Brīvības (Sondoru) ielas apkārtnē ar lauksaimniecību nodarbojušies pieci saimnieki — Oļševski, Vuškāni, Ivanovski, Loginovi, Miklaševiči.

Oļševsku dzimta ir viena no senākajām Preiļos. Tā ir poļu kalēju dzimta, kuras saknes meklējamas jau 18. gadsimtā. Ģimenē piedzima 11 bērni, no kuriem pieci mira vēl maziņi. Grāfs Borhs bija iedalījis Jānim Oļševskim zemi tagadējā Preiļu pilsētas centrā, kur tika uzcelta dzīvojamā māja (1980. gadā ēku nopostīja ugunsgrēks).

Bijusi Latvijas krājbankas ēka bija pirmā sarkanu ķieģeļu mūra ēka pilsētā, kura celta pēc 1890. gadā apstiprināta projekta. 1920. — 1930. gadā nams piederēja ebrejam Izraelam Tafelšteinam, tur atradās sīku preču noliktava.

Miklaševiči dzīvoja beigās ēkā

Brīvības ielā 56 un bija apkārtnē plaši pazīstama kalēju dzimta. 1939. gadā Miklaševičs par 100 latiem izkalis 25 pudus jeb 400 kilogramus smagus dzelzs vārtus Preiļu katoļu dievnamam. 1951. gadā māju no Miklaševičiem nopircis Ādams Gatiņš un Kazimirs Salenieks. Mājā vēl tagad saglabājušies Miklaševiču kaltie durvju rokturi un slēdzenes, dārzā atrasti zirgu pakavi.

1934. gadā Brīvības ielā izcēlies liels ugunsgrēks, izdegusi gandrīz visa iela. Nodegušo ēku vietā celtas jaunas, tāpēc vairākkārt mainījušies māju numuri. Pēc 1935. gada tautas skaitīšanas datiem zināms, ka Brīvības ielā atradušās Kacam, Skuteļskim, Feinšteinam, Potašam, Grīnmanim, Kilovam, Borkoviscam, Pitumam, Cīvanam, Zaksam piederošas pārtikas preču tirgotavas. Gaļu tirgojuši Nadels, Cīvans, Simonovičs, Našatīrs, Jānis Kuzņecovs — pulksteņus un velosipēdus. Sīku un citu preču noliktava piederēja Tafelšteinam, drogu veikals — Abramovičam, labības preču tirgotava — Potašam, līnu pieņemšanas punkts — Zilbermanim. Berkovičs savā mājā labojis pulksteņus. Brīvības ielā atradušās divas fotodarbnieces — «Nadelis un Orleans» un «Ermītāža». Brīvības ielā 30 atradies krājaizdevu sabiedrības «Austrums» kantoris.

Brīvības ielā 25 bija vecā jeb lielā sinagoga, koka ēka, kura uzbūvēta 1865. gadā, rekonstruēta 1938. gadā, bet līdz mūsdienām nav saglabājusies. Toties saglabājusies jaunās sinagogas ēka Brīvības ielā 16 (tagad 8). Uzcelta 1880. gadā, rekonstruēta 1938. — 1939. gadā. No 1951. gada sinagogas ēka piederēja Preiļu kooperatīvajai sabiedrībai, tur bija ierīkota ēdnīca, kafejnīca «Veldze».

1941. gadā Preiļos nogalināti vairāk nekā 900 ebreji. Pēc Otrā pasaules kara Brīvības ielas iedzīvotāju sastāvs mainījās. Te uz dzīvi apmetās apkārtnējo pagastu cilvēki, pirka un būvēja mājas. Preiļus par savu dzīves vietu izvēlējās daudzi sarkanarmijas karavīri.

1955. gadā Brīvības iela pirmo reizi tika noasfaltēta.

□□□

Tā kā Preiļos Rīgas iela ir visai īsa, par Preiļu mugurkaulu tiek uzskatīta Brīvības iela. Tāpēc pa to svētdien stundu garā gājienā devās gandrīz seši desmiti kultūras mantojuma dienu dalībnieku Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja vadītājas Teklas Bekešas vadībā.

Stāstījumā bija jāklausās uzmanīgi, jo Brīvības ielā 70, pie celtniecības materiālu veikala katrs varēja būvēt savus Preiļus, pamatos liekot zināšanas, prātu un apķēri. Apskates objektu bija daudz, katram savs stāsts. Daudzi no klātesošajiem, īpaši jaunieši, bija pārsteigti, uzzinot tagadējo ēku seno vēsturi: jaunās sinagogas ēka Brīvības ielā 8; senās Oļševsku dzimtas mājas Brīvības ielā 9; laikraksta «Novadnieks» redakcija Brīvības ielā 14; ebrejiem piederējušās fotodarbnieces «Ermītāža» un «Nadelis un Orleans» Brīvības ielā 24;

● Ceļojums pa Brīvības ielu un tās vēstures līkločiem sākās Brīvības ielā 8 (agrāk nr. 16), kur pirmskara gados atradās viena no divām ebreju sinagogām. Tagad te izvietoti vairāki veikali.

● Kultūras mantojuma dienu dalībnieki gājiena noslēgumā Brīvības ielā 70 celtniecības materiālu veikala pagalmā būvēja savus Preiļus. Foto: J. Rubine

● Viens no vēsturiski interesantākajiem objektiem Preiļos — jaunās sinagogas ēka pagājušā gadsimta trīsdesmitajos gados. Foto no Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja krājuma.

pēckara gados dzejnieka Andra Veļāna (Donata Kalnača) ģimenei piederējuši māja Brīvības ielā 26; Vuškānu ģimenes māja Brīvības ielā 50 (kara gados Vladislavs Vuškāns tajā slēpa ebre-

jus un izglāba viņiem dzīvību); kalēja Miklaševiča dzimtas māja Brīvības ielā 56; Preiļu novada Goda pilsoņa Dāvida Zilbermaņa dzimta māja Brīvības ielā 67.

Noslēgumā gājiena dalībnieki devās pa Rīgas ielu līdz tirdzniecības centram «Oga», kur varēja kopā priecāties, dejojot un dziedāt.

Lappusi sagatavoja L. Rancāne un L. Kirillova

IEDVESMA

Jaunrades
lappuse nr. 14

Debija

Šajā jaunrades lappusītē «Iedvesma» pirmo reizi sevi pieteic **LIDIJA ANSPOKA** (attēlā) no Līvānu novada Rudzātu pagasta. Dzeju rakstu jau kopš skolas laikiem, varētu teikt — no 1. klases, par sevi pastāstīja autore. Līdz šim gan nav uzdrīkstējies plašākam lasītāju lokam atklāt savus gara darbus, tāpēc viņas pirmie un uzticamākie dzejoļu vērtētāji bijuši tuvākie cilvēki — ģimene, draugi, paziņas.

Lidija Anspoka mācījies Priekuļu pamatskolā, pēc tam — Preiļu 1. vidusskolā. Dzīves un darba gaitas aizvedušas uz Latvijas otru malu — uz Liepājas apkaimi, kur aizvadīti daudzi gadi. Nu viņa atgriezies dzimtajā pusē un pašlaik strādā par pirmsskolas izglītības skolotāja palīdzi Rudzātos. Audzina divus dēlus.

Rakstu par dabu, par cilvēkiem, par dzīvi kā tādu, par Latviju, par dažādiem notikumiem no visādiem aspektiem, par savu jaunradi pastāstīja dzejniece. Vismīļākās esot filozofiskās tēmas.

Šajā «Iedvesmā» lasītāju vērtējumam jaunākie Lidijas dzejoļi. Pavaddvēstulē «Novadniekam» viņa raksta: Pretēji laikam nekas nenotiek. Un arī rudens tepat izaigojies ir.

Vai tiešām lapas vaļsirdīgi krit kā dzejas dienu rindas? Visas ieceres jāsaliek vienkopus un arī domas jāieliek katrā solī. Mums jābūt ejošiem, smejošiem un laimīgiem arī tad, ja tiekam dzīves skumjajā viencēlienā.

Laiks ir atbildēt un prasīt katram savu pieeju vienotā idejā. Veiksmi Jums un radošu garu!

Strēlnieku laukumā

Tu baltā, mana sapņu zeme,
Kāpēc nenāc talkā?
Tur ielu ielenkusi tauta,
Ir arī cilvēks tavš.
Bet tu jau neticēsi rokām,
Kas lodēm garām aizsaujas.
Met veiklāk pie zemes ieročus!
Tur dzīvie atdusas un gaisma,
Spiegodama tumsā griežas —
Puteklaini sirma kā nostāvējies miers,
Pie kura nepieiet neviens.
Pat bērnu raudās
Tu esi ieskrējusi asinis, ak, baltā!
Nu tevi sadalīt vairs nevar vajātais
Un neiztaujātais.
Uz ielas stūra paliek cilvēks —
Nesasauktais.

Atmiņu flirts

Mēs pieaugam ar saviem sapņiem.
Mums sapņi jāņem visur līdz.
Bez sapņa pasauli tu saliec,
Ar sapni esi sagaidīts.

Jau rīts. Kurš atvērs nama durvis?
Nu tagad ej un celies pats,
Ar sevi daudzreiz pastāvējis
Kā neatgūstams dienas smaids.

Tu tikai nenomet to gaismu,
Kur sapņi palikuši ir —
Tie, kuri grib mūs vajāt, dzenāt,
Tos iemīgušos negrib siet.

Lai iet, kur iedams, neaizliedz
To savu balto dienas pusi —
Nu tā, lai gaisma tevi redz.
Pie gaismas dzīve pieradusi.

Ar šodienas acīm

Kad lietū negribas iet un pelķes jau pilnas,
Visi baloži savās paspārmēs sēž, bet uz Rīgu atlido dzilna.
Vai tā ir Latvija tava, kuru skāris spāmotais vējš —
Klusa, klusa dvēseles skaņa — līdz pat debesīm tas ceļš.

Vai tad tu Daugavas ūdeņos skrēji, vai tad tu biji ar viņu vienmēr?
Vai tad tu dzimteni neredzēji, vai tad tev viņa vairs nepieder?
Negribu savu brīvību zaudēt, negribu atrasto pasauli slēpt.
Mēs jau esam viens otram pretī, tikai to laiku vairs nesasaukt.

Tikai tās dienas, kas robežām pāri vientulīgi atlido šurp.
Latvijai pāri saullēktos celtas atkal pret rietu kūp.
Tikai tā laime, kuru tu nēmi zemi ar debesīm nesajauc.
Cilvēku kliegzienos un torņu zvanos iezagusies sirds.

KIMA BROKA

Esi man šodien, kā biji vakar

Esi man šodien, kā biji vakar,
rītausmas zīdu atnesdams līdzī,
katrā kļavlapā uzzīmē smaidu,
garām kad iešu es pastaigā

Esi man rītdien, kā biji šodien,
atklātu valodu runājot,
katrā mirkli sajūtot prieku,
rožsārtu sapņu aizvējā

Esi man tagad un te vienmēr,
apskāvienā, kas silda no sirds,
acu mirkļos kad laime zied,
tavā un manējā pasaulē

Tikai asterēs, asterēs sārtās

Tikai asterēs, asterēs sārtās,
redzu rudens ziedošos vārdus,
kā tie mīlestību teic skaistu,
pretī visai pasaulei šai

Tikai krītošās zvaigznēs kad skatos,
sapņus līdzās tad samanu viegli,
kā tie pārvēršas īstenībā,
kuru satausīt var un redzēt

Tikai rudens vakaros rāmos,
dabas ritmi ieskanas tevī,
rodot sapņainu noskaņu vienmēr,
krāsu prieku ik lapa kad pauz

To brīdi

To brīdi izjūti ar sirdi,
kad lapas vējā viegli trauc
un brīvdienas, kas bija garas,
nu īsas pārlietu jau šķiet

To mirkli pasmaidī un zini,
tāds otrs nebūs vairs nekad
un plūstot līdzī laikam visam,
iet tava dzīve pasaulē

Kur nozied rūdēns ziedi skaistie
un sapņi līdzās piestāt māk,
Tu esi vienkārši kā saule,
kas sasildīt un mīļot māk

Drīz atkal vakars

Drīz atkal vakars, tavi solī gaisis,
kur ielīnas steidz pretī apvārsnim
un tikai sapnis paliks blakus šonakt,
kad rudens tāls ir vaigam pieskāries

Ar vēju vien iet lietus cauri sirdij,
un neskaita ne sekundes, ne gadus,
vien mirkļus skaistākos kā pilādžogas sārtas,
sprauž tev pie krūts un priecādamies zūd

Lai dienai austot tevi vienu sveiktu,
ar solījumu gaismu sevī rast,
kas vestu pretī tavai laimei istai
un saules piestartotām debesīm

Tu kā pilādžoga sārta

Tu kā pilādžoga sārta,
kurai rūgtena ir garša,
cauri rudenim un ziemai
ved pret pavasari droši

Nebaidies tu aukstā vēja,
sapņus līdzās vienmēr liec
un pret sauli pastiep zarus,
kuros putni mājas rod

Cauri visām dienām savām,
gaismai līdzī viegli plūst,
lai ik mirklis nestu prieku,
mīlestības apskāvienu

Dzejas dienas novados

17. septembrī pulksten 9.00 **PREIĻU** novada Preiļu 1. pamatskolas zālē notiks dzejas stunda «Kā atnāk dzejolis» 1. — 2. klašu skolēniem kopā ar dzejnieci Ivetu Skapsti. Pulksten 11.00 tikšanās ar dzejnieci Ivetu Skapsti paredzēta Aizkalnes pagastā Raiņa muzejā «Jasmuiža».

17. septembra novakarē — pulksten 17.00 Preiļu galvenā bibliotēka uz literāru vakaru «Dzeja vieno» aicina visus, kas ir draugos ar dzeju vai paši raksta dzejoļus. Līdzī jāpaņem mīļākā dzejas grā-

mata vai paša sacerēts dzejolis, lai savās izjūtās dalītos ar citiem. Literārais vakars notiks Preiļu galvenās bibliotēkas otrā stāva lasītavā.

LĪVĀNU novada centrālā bibliotēka 16. septembrī pulksten 14.00 rīko Dzejas dienām veltītu pasākumu «Es kļūstu par dzeju», kurā dzejas cienītāji tiksies ar dzejnieci, dramaturģi un režisoru Ingu Gaili. Tikšanās paredzēta skvērā pie Līvānu novada centrālās bibliotēkas.

RIEBIŅU novada centrālajā bibliotēkā 17. septembrī pulksten 13.00 gaidīs dzejas mīļotājus uz tikšanos ar dzejnieci Ivetu Skapsti.

JĒKABPILS

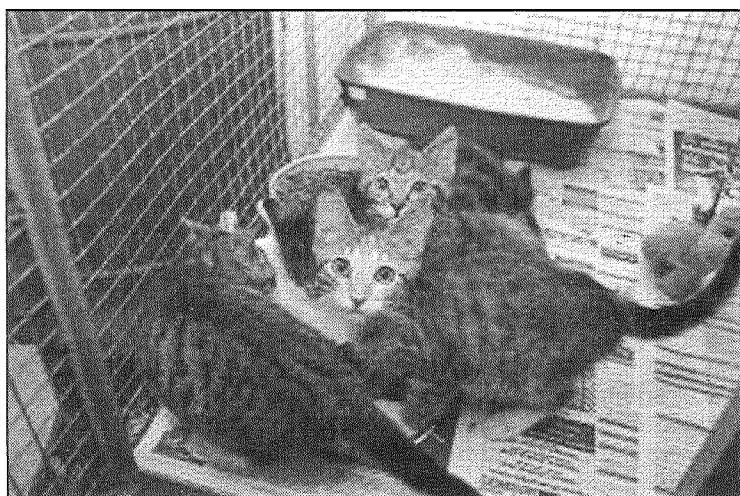
Jēkabpils dzīvnieku patversme pārpildīta, nepieciešamas plašākas telpas

Tuvojas aukstums un Jēkabpils dzīvnieku patversme gatavojas ziemas sezonai, zinot, ka šajā periodā pamesto un uz ielas izsviesto mājdzīvnieku ir vairāk nekā vasarā. Tomēr šī vasara patversmei bijusi neraksturīgi noslogota, jo šaurajās telpās nācies uzņemt krietni lielāku dzīvnieku skaitu nekā parasti.

Par to stāsta dzīvnieku patversmes uzraudze Lidija Minakovska. Viņa uzsver, ka patversme strādā pastiprinātā režīmā un nepārtraukti ir spiesta risināt dzīvnieku izmitināšanas problēmu, jo ar esošajām vietām ne tuvu nepietiek — kaķiem patversmē ir 25 vietas, bet augustā šo dzīvnieku skaits bija 34. Vēl lielāka pārslodze bija jūnijā, kad patversmei nācās uzņemt 60 kaķus, tādējādi vairākiem dzīvniekiem vajadzēja uzturēties vienā būrī. Šobrīd patversmē uzturas arī 12 suņi.

«Telpu trūkums ir katastrofāls, jo mums vajag atsevišķi karantīnas istabu kaķiem, atsevišķi suņiem. Mēs nevaram likt vienā telpā suni un kaķi, ja to darām, tad ievazājas infekcijas. Mēs gan ļoti cenšamies pasargāt dzīvniekus ar dažādiem dezinfekcijas līdzekļiem.

Pārsvārā uzņemam klaiņojošos dzīvniekus. Taču ir arī skumjāki

gadījumi. Kāda ģimene paņēma kucēnu, kad tas paaugās, izrādījās, ka ģimenei tas nav vajadzīgs, turklāt tā bija kucīte. Sunīti atdeva kaimiņam, paši aizbrauca uz ārzemēm. Ko sunītis ēdis, kā dzīvos, par to nevienam nav nekāda bēda. Tādi bāreniši mums ir pārsvārā. Un vēl cilvēkiem ir mode piesiet suni pie patversmes vārtiņiem, nolikt kastīti ar maiziem kaķēniem, kuriem pat acītiņas vēl nav vaļā. Labi, ka mana vedekla izaudzināja sešus mazos kaķiņus. Bet nedēļā paņēmu vienu kaķi, tāpat paņēmu ne vairāk kā vienu vai divus suņus. Visvairāk suņus ņēmu aprīlī, maijā, jūnijā. Tagad ir grūtāk. Katram dzīvnieciņam ir savs stāsts: kucīti, ko nosaucām par Tiju, bija izvilkuši kādā uzņēmumā no bedres, kur

viņa bija iesviesta vai iekritusi. Mūsu Tobitim arī ir ipašs stāsts — viņš bija izmests ārā Jēkabpili, Nameja ielā — vecs sunītis vairs nav vajadzīgs. Mēs pat nezinām, kāds ir viņa īstais vārds, tāpat kā nezinām vārdus lielākajai daļai no mūsu dzīvniekiem. Vārdus viņiem dodam paši. Cilvēki atved vecos suniņus uz šejieni, lai darām, ko gribam, bet vai jūs domājat — man sirds nesāp, ja, piemēram, kādu dzīvnieku vajag eitanizēt, lai aiztaupītu tālākas mokas? Tas ir briesmīgi, ka man ir jāatņem dzīvnieciņam dzīvību! Cilvēks vēl kaut kā var pastāvēt par sevi, bet ne jau dzīvnieks. Ir drausmīgi grūti to visu uztvert un pārdzīvot, jo vairāk tādēļ, ka dzīvnieki ir gluži kā cilvēki, bet viņi nekad tevi nenodos, vienmēr

būs mīli un uzticīgi,» skaidro Lidija Minakovska.

Pēc Ministru kabineta noteikumiem dzīvniekus patversmē jāuztur 14 dienas. Ja dzīvnieks nav perspektīvs un viņam neatrodas saimnieks, tad dzīvnieku eitanizē. Lidija Minakovska novērojusi, ka suņi paši izvēlas sev saimniekus un atrodas patversmē tik ilgi, kamēr tiek pie saimnieka. Ja nav trāpijies īstais cilvēks, suns viņam neiet klāt.

Lidija Minakovska liek pie sirds visiem patversmes apmeklētājiem: ja piesienat suni pie patversmes vārtiņiem, lūdzu, uzrakstiet zīmīti, kā suni sauc, kad viņš ir dzimis, jo sunim patversmē dod vārdu, bet labāk, ja dzīvnieks dzird savu īsto vārdu, pie kura ir pieradis. Bija gadījums, kad cilvēki pārsveda pāri žogam suni. Lidija Minakovska panāca šos cilvēkus un

noprasīja, vai tad tiešām ir tik grūti norādīt dzīvnieka vārdu. Tikpat izplatīta ir krāpšanās, piemēram, par to, ka dzīvnieka saimniece ir mirusi.

Jēkabpils dzīvnieku patversme atgādina: atstājot dzīvnieku patversmē, norādīt viņa vārdu un dzimšanas gadu. Tāpat patversme cer uz labākām dienām, kad būs ierādītas un izremontētas vēl papildu telpas.

«Jaunais Vestnesis»

RĒZEKNE

Normu, kas «aizbāž» deputātiem muti, atcelt

11. jūlijā Rēzeknes dome ar balso vairākumu pieņēma grozījumus pašvaldības reglamentā, kas ierobežoja domes sēdēs uzdoto jautājumu skaitu. Tie paredzēja, ka viens deputāts par vienu izskatāmo jautājumu varēja uzdot ne vairāk kā trīs jautājumus. Frakci-

jas «Patrioti sauc!» deputāti Jāzeps Korsaks, Vjačeslavs Dubovskis un Edmunds Teirumnieks, kurus šie grozījumi neapmierināja, vērsās Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā ar lūgumu šo normu izvērtēt un atzīt par nelikumīgu.

Ministram Naudiņam adresētajā vēstulē deputāti minēja vairākus iemeslus, kāpēc norma nav likumīga. Viņi uzskata, ka domes sēdē uzdoto jautājumu skaita ierobežošana ir pretrunā ar Satversmi, Pašvaldību likumu un Likumu par pilsētas vai no-

vada pašvaldības deputāta statusu.

21. augustā ministrija nosūtīja frakcijas «Patrioti sauc!» deputātiem atbildi. Tajā teikts, ka ministrija ir uzmanīgi iepazīsinies ar Rēzeknes pašvaldības reglamentā grozījumiem un nonākusi pie

secinājuma, ka tie ir nelikumīgi un ierobežo deputātu tiesības.

Ministrija tāpat informējusi, ka Rēzeknes domei sniegtas vairākas rekomendācijas, kā optimizēt domes sēdes, neierobežojot deputātu uzdoto jautājumu skaitu.

«Rēzeknes Vēstis»

LUDZA

Romantiķi, nacbolu upuri vai teroristi

Ludzā joprojām nerimst runas par to, ka separatistu rindās Ukrainā cīnās ludzānieši. Iepriekš bija izskanējusi informācija, ka tie ir divi jauni vīrieši — Valentins Mijutins (Vasjoks) un Vjačeslavs Visockis (Sedojs), bet tagad noskaidrots, ka ir arī trešais — 25 gadus vecais Grigorijus Kosnikovskis ar iesauku Ohotniks.

Ludzā šos puīšus pazīst daudz, jo viņi savulaik ir mācījušies Ludzas 2. vidusskolā. Pēdējā laikā gan visi trīs Ludzā nav dzīvojuši, taču pilsētā un Tutānos dzīvo viņu radnieki.

Pēc informācijas publicēšanas avīzē uz redakciju zvanīja daudzi cilvēki, kuri vēlējas izteikt savu viedokli par jaunekļu rīcību. Lie-

lākā daļa no zvanītājiem izteica nožēlu, ka puīši, kurus paziņas raksturo kā normālus, draudzīgus jauniešus, ir nokļuvuši nacbolu ietekmē un nezināšanas dēļ, vai reāli neizvērtējot situāciju, ir spēruši soli, kuram paredzamas ļoti bēdīgas sekas.

Ludzānietis Makars raksta, ka ir Latvijas pilsonis un patriots, un viņš neatbalsta nacbolu, komunisma un fašisma ideoloģiju, taču ciena katra cilvēka izvēli.

— Trīs ludzānieši devās uz Donbasu. Kaut esmu viņu ideoloģijas pretinieks, ar cieņu izturos pret spēju pieņemt vīrišķīgu lēmumu. Pāies laiks, un viņi sapratis, ka karš ir nāve un ciešanas. Viņu tagadējie uzskati mainīsies. Viņi gribēs mieru, ģimēni, bērnus.

Mani vairāk uztrauc kas cits. Televīzijas sižets, kur par saviem

audzēkņiem izteicās 2. vidusskolas skolotāji. Viņi puīšus raksturoja kā viduvējus. Par spīti tam, ka viens no viņiem startēja olimpiādēs, bet otrs mācījās universitātē. Uz skolas viduvējībām turas pasaule! Diemžēl pie mums skolās visa uzmanība tiek veltīta teicamniekiem, bet viduvējības dzīvo savu dzīvi. Paiet laiks, un skola vien nobrīnīties nevar, kā no pelēkās masas vai pat nesekmīgajiem dzīvē izveidojas gudri un cienjami cilvēki. Dzīve nav mācību iestāde! Dzīve ļoti strikti vērtē cilvēku un viņa darbus.

Runājot par triju ludzāniešu izdarīto izvēli, teikšu isi — tas ir skandāls! Latvijas skolas absolventu vidū vesela disidentu vieniņa! Kā saka — sanāca tas, kas sanāca... Vai nav laiks aizdomāties? — jautā Makars.

Vēl kāds ludzānietis uzskata,

ka pie visa vainīga Amerika, un no viņa teiktā bija saprotams viens, — ludzānieši pareizi darīja, ka aizbrauca karot par saviem tuviniekiem Donbasā.

Lieta ir ļoti nopietna

Latvija ir demokrātiska valsts, kur katrs var izteikt savu viedokli. Latvijai ir likumdošana, kas parāda valsts nostāju pret terorismu. Ministru prezidente Laimdota Straujuma, komentējot notikušo, brīdināja jauniešus, ka tie nav piedzīvojumi vai spēle, bet gan tā ir iesaistīšanās terorismā, kas attiecīgi tiks arī sodīta.

Latvijā pret visiem trim ludzāniešiem ir uzsākti kriminālprocesi. Par iesaistīšanos teroristiskajos grupējumos Ukrainā sods Latvijā var būt līdz astoņiem gadiem cietumā.

— Identificēto personu pārkāpums ir tik smags, ka tām būtu jāsaņem maksimālais sods, kas gan ir tiesas kompetence.

Lai šos cilvēkus sauktu pie atbildības, Latvijas atbildīgās iestādes ir sākušas sadarbību ar Ukrainas kolēģiem. Tomēr nav garantijas, ka Ukrainā aizturētos citu valstu iedzīvotājus izdos. To apliecina nesensais gadījums ar kādu Serbijas pilsoni, kurš nav izdots uz savu valsti, bet gan tiks tiesāts Ukrainā. Tur viņam jau tiek inkriminēta teroristiska darbība, par kuru draud vēl bargāki sodi — līdz pat mūža ieslodzījumam, — informē iekšlietu ministrs Rihards Kozlovskis.

Pat tad, ja puīšiem karā nekas sliktas nenotiks, nopietnas problēmas sev un sirdssāpes saviem tuviniekiem viņi jau ir sarūpējuši.

«Ludzas Zeme»

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

Satiksmes negadījumos cietuši gan gājēji, gan pasažieri

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja preventīvas nodaļas inspektore Anastasija Laizāne informē, ka kārtības sargi reģistrējuši virkni dažādu satiksmes negadījumu, kuros traumas guvuši un gājuši bojā gan gājēji, gan braucēji.

✓ 5. septembrī Ilūkstes novada Eglaines pagastā 1943. gadā dzimis vīrietis, vadot automašīnu Volvo un veicot kreiso pagriezienu, nepalaida pretī braucošo automašīnu Mercedes. Sadursmes rezultātā cieta Mercedes vadītāja. 1978. gadā dzimusi sieviete ar traumām tika nogādāta slimnīcā.

✓ 6. septembrī Daugavpili 1994. gadā dzimis vīrietis, vadot automašīnu Audi, notrieca divas gājējas. Sākotnējā informācija liecina, ka 1998. un 1999. gadā dzimušās jauniešas šķērsoja ceļu pa gājēju pāreju. Abas cietušās tika nogādātas slimnīcā, vienai no viņām mediķi konstatēja smagas traumas. Policija turpina negadījuma izmeklēšanu.

✓ 6. septembra naktī Preiļu novada Aizkalnes pagastā pagaidām nenoskaidrots vadītājs, braucot ar automašīnu Mitsubishi, netika galā ar vadību, auto nobrauca no ceļa un apgāzās. No notikuma vietas slimnīcā tika nogādāti divi vīrieši, kuri dzimuši 1989. un 1994. gadā. Abiem konstatētas dažādas traumas un arī alkohola reibums. Policija turpina negadījuma izmeklēšanu un skaidro, kurš no vīriešiem negadījuma brīdī atradās pie transportlīdzekļa stūres.

✓ Tās pašas dienas vakarā Aglonas novada Grāveru pagastā reģistrēts vēl viens līdzīgs negadījums. Automašīnas VW vadītājs, 1962. gadā dzimis vīrietis, netika galā ar vadību, auto nobrauca no ceļa un ietriecās krūmos. Pēc notikušā slimnīcā nogādāti gan vadītājs, kuram konstatētas dažādas traumas un alkohola reibums, gan 1999.

gadā dzimušais pasažieris. Policija skaidro notikušā iemeslus, kā arī pārbaudis vadītāja saistību ar vēl kādu atgadījumu. Izrādās, neilgi pirms avārijas netālu tika *sabuktēta* kāda stāvēšanai novietota automašīna.

✓ 6. septembra vakars bijis traģisks kādam traktora vadītājam, kurš brauca pa meža ceļu Viļakas novada Susāju pagastā. Pagaidām nezināmu iemeslu dēļ 1971. gadā dzimušais vadītājs nobrauca no ceļa. Spēkrats iegāzās grāvī, vīrietis gāja bojā. Policijā uzsākts kriminālprocess, tiek skaidroti notikušās traģēdijas iemesli.

✓ 10. septembrī Rēzeknē 1970. gadā dzimis vīrietis, vadot Audi, neizvēlējās drošu distanci, kā rezultātā iebrāuca priekšā braucošajā automašīnā Citroen. Negadījumā cieta 1981. gadā dzimusi autovadītāja, viņa guva muguras traumu un tika nogādāta slimnīcā.

✓ 10. septembrī Ilūkstes novada Bebreņu pagastā notika automašīnas Hyundai un motocikla sadursme. 1967. gadā dzimušais motociklists ar dažādām traumām tika nogādāts slimnīcā. Policija skaidro, kas varēja būt avārijas iemesls.

✓ 11. septembrī Daugavpils novada Naujenes pagastā automašīnas Renault vadītāja, 1984. gadā dzimusi sieviete, nepalaida pa galveno ceļu braucošo Mercedes Benz. Notika sadursme, negadījumā cieta Renault vadītāja, kura tika nogādāta slimnīcā.

✓ 12. septembrī no rīta Daugavpils novada Kalupes pagastā uz grants ceļa atrasts 1956. gadā dzimuša vīrieša liķis ar vardarbīgas nāves pazīmēm. Veicot sākotnējo apskati, policisti noskaidroja, ka nodarījumiem miesas bojājumiem ir raksturīgas ceļu satiksmes negadījuma rezultātā gūtas traumas.

Nekavējoties tika uzsākta notikuma izmeklēšana. Jau pēc pāris stundām apstākļu noskaidrošanai tika aizturēti trīs vīrieši, kuri dzimuši 1975., 1992. un 1993. gadā. Atrasta un izņemta vieglā automašīna, ar kuru brauca šīs personas. Viena no policijas versijām ir tāda, ka vieglā automašīna, ar kuru brauca vīrieši,

uzbrauca uz ceļa gulošajam vīrietim un aizbrauca no notikuma vietas.

Policija turpina notikuma izmeklēšanu un skaidro apstākļus.

Daugavpili uzietu marihuānas pārdošanas vieta

Nesen Daugavpili organizēti kārtējie operatīvie pasākumi pret narkotisko vielu nelikumīgu apriti. Rezultātā policijas darbinieki aizturēja kādu sievieti, kura nodarbojās ar marihuānas realizāciju.

Veicot izmeklēšanu agrāk uzsāktā kriminālprocesa ietvaros, Kriminālpolīcijas biroja darbinieki organizēja operatīvos pasākumus un pārbaudīja iespējamo narkotiku pārdošanas vietu. Pārbaudot kādu dzīvokli Daugavpili, policistu aizdomas apstiprinājās — tur tika pārdotas narkotikas. Aizdomās par šo noziegumu tika aizturēta 1969. gadā dzimusi sieviete, pie kuras policija atrada un izņēma 30 gramus marihuānas.

Policija turpina kriminālprocesa izmeklēšanu, kas sāksis par narkotisko vai psihotropo vielu neatļautu glabāšanu vai realizāciju. Par šādu noziegumu likums paredz no diviem līdz astoņiem gadiem ilgu cietumsodu, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas un ar policijas kontroli uz laiku līdz trim gadiem.

Par zādzībām Zilupes novadā aizturēti divi jaunieši

9. septembrī Zilupē aizturēti divi jaunieši, kuri divu mēnešu laikā pastrādājuši vairākas zādzības Zilupē un novada teritorijā.

Ludzas policijas iecirkņi reģistrētas dažādas zādzības, uzsākti vairāki kriminālprocesi. Veicot izmeklēšanu šajās lietās, policijas darbiniekiem izdevās noskaidrot iespējamos zagļus, kuri varēja būt iesaistīti. Turpinot operatīvos pasākumus, policisti aizturēja divus jauniešus, kuri dzimuši 1995. un 1996. gadā. Abi tiek turēti aizdomās vismaz

● Čemodāns noteikti bija smags, jo tajā atradās 30 litri spirta.

astoņu zādzību izdarīšanā gan Zilupē, gan Zilupes novadā. Aizturētos pārbauda saistībā ar degvielas, dažādu instrumentu un citu mantu zādzībām no skolas, garāžas, kādas lauku mājas, kā arī divu automašīnu zādzību Zilupē. Policisti daļu nozagto mantu ir atraduši. Tāpat atrastas arī abas automašīnas, ar kurām jaunieši braukāja apkārt, kamēr tās sabojājās. Pēc tam viņi mašīnas apzaga un pameta.

Policija turpina kriminālprocesa izmeklēšanu.

Rēzeknes skolās notika profilaktiskie pretnarkotiku reidi

Lai novērstu un atklātu likumpārkāpumus, kuri saistīti ar psihotropo vielu izplatīšanu un lietošanu izglītības iestādēs, Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Rēzeknes iecirkņa darbinieki sadarbībā ar Rēzeknes pilsētas un novada skolu vadību, Valsts robežsardzes struktūrvienībām un Valsts ieņēmumu dienesta kinologiem ar supiem veica profilaktisko reidu.

Reida laikā četras izglītības iestādes tika veikta pārbaude, lai novērstu vai atklātu noziegumus, kuri saistīti ar narkotisko vielu

nelegālu apriti. Policistus iepriecināja fakts, ka pārbaudes laikā pārkāpumi netika konstatēti.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Rēzeknes iecirkņa priekšnieks Gunārs Paškevičs izsaka pateicību izglītības iestādēm par sapratni un atbalstu šī pasākuma īstenošanai. Lai nepieļautu psihotropo vielu izplatību jauniešu vidū, šāda veida profilaktiskie pasākumi turpmāk notiks regulāri, solīja G.Paškevičs.

Sievietes somā atrada spirtu

10. septembrī Ludzā, turpinot nelikumīgā alkohola apkares pasākumus un pārbaudot operatīvo informāciju, policijas darbinieki Ludzas centrā aizturēja 1967. gadā dzimušu sievieti, kuras čemodānā atrada un atsavināja 30 litrus spirta, kas bija atvests no Rīgas un domāts tālākai realizāšanai vietējās *točkās*.

Uzsākts kriminālprocess. Par nelikumīgu alkoholisko dzērienu glabāšanu vai pārvietošanu, ja ar to radīts būtisks kaitējums, soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trim gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu.

Nozīmēto tiesas sēžu saraksts Preiļu rajona tiesā no 17. līdz 22. septembrim

Procesa veids	Tiesas sēdes laiks	Prasītājs	Atbildētājs	Būtība	Tiesas sēdes veids	Tiesnesis
Rakstveida	17. septembris	SIA Ātrais kredīts	Natālija Batmanova	maza apmēra prasība par naudas piedziņu	—	I.Beitāne
Rakstveida	17. septembris	SIA Ātrais kredīts	Vladislavs Andersons	maza apmēra prasība par naudas piedziņu	—	I.Beitāne
Mutvārdu	17. septembris	Jānis Stičinskis	Rēzeknes 32	par zemes lietošanas apmaksu	Atklāta	R.Krēslīņa
Mutvārdu	17. septembris	—	Tamāra Kaža	KL 130.p.2.d.	Atklāta	A.Stikāne
Rakstveida	18. septembris	SIA Greencredit	Gints Bulavs	parāda piedziņa	—	I.Beitāne
Rakstveida	18. septembris	SIA LATVIJAS PROPĀNA GĀZE	Viktors Sedihs	maza apmēra prasība par naudas piedziņu	—	I.Beitāne
Mutvārdu	18. septembris	—	Arturs Auziņš, Sergejs Jefremovs, Gatis Savickis	KL 231.p.2.d., KL 231.p.2.d., KL 231.p.2.d.	Atklāta	A.Stikāne
Mutvārdu	18. septembris	—	Aleksandrs Dombrovskis	KL 323.p.1.d.	Atklāta	I.Stivriņa
Rakstveida	19. septembris	BTA Insurance CompanySE	Aleksejs Škuratovs	maza apmēra prasība par naudas piedziņu	—	I.Stivriņa
Rakstveida	19. septembris	AIZKRAUKLES SILTUMS	Kristīne Šumska	maza apmēra prasība par naudas piedziņu	—	I.Stivriņa
Mutvārdu	22. septembris	Terēzija Lakovska	Kristīne Lakovska	maza apmēra prasība par naudas piedziņu	Atklāta	I.Beitāne
Mutvārdu	22. septembris	Pēteris Kuzminovs	Lucija Upeniece	maza apmēra prasība par naudas piedziņu	Atklāta	R.Krēslīņa
Mutvārdu	22. septembris	Nadežda (Nadezhda) Rinkina (Rinkins)	Viola Rinkins, Ilona Rinkins	mantojuma sadale	Atklāta	I.Beitāne
Mutvārdu	22. septembris	—	Atis Dālders, Vitālijs Pastars	KL 218.p.2.d., KL 218.p.2.d.	Atklāta	A.Stikāne
Mutvārdu	23. septembris	GE Money Bank	Namejs ELI, Edgars Lazdāns	parāda piedziņa	Atklāta	I.Beitāne
Mutvārdu	23. septembris	GE Money Bank	SIA S.P. Company, Sergejs Kirilko	parāda piedziņa	Atklāta	I.Beitāne
Mutvārdu	23. septembris	Swedbank	Pjotrs Ondzuls	parāda piedziņa	Atklāta	I.Stivriņa

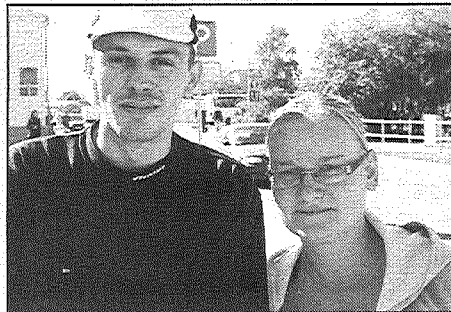
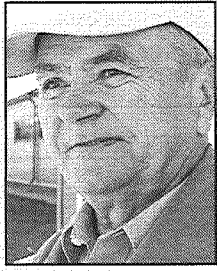
Informācijas avots: www.tiesas.lv
Sagatavoja T.Eiste

Kā jūs vērtējat to, ka novadu domēs nesēn ievēlēti deputāti jau kandidē uz Saeimu?**Boļeslavs no Preiļiem:**

— Viņiem vajadzēja uzreiz izdomāt, ko darīs tālāk. Pirms pašvaldības vēlēšanām solīja, ka strādās pašvaldības iedzīvotāju labā, ka dzīve uzlabosies, bet tagad jau gatavi darboties visas valsts labā. Nepaspēja parādīt savus labos darbus, lai cilvēki atkal par viņiem balsotu. Sevišķi tie, kuri domēs ievēlēti pirmo reizi.

Jānis no Aglonas:

— Vērtēju pozitīvi. Lai tikai veidojas izaugsme. To, ko solīja darīt pašvaldību labā, lai turpmāk dara no augstākiem plauktiem — no Saeimas. Īpaši neesmu domājis, kas jaunajai Saeimai būtu jā dara, — lai domā pašī.

Oļegs un Ļubova no Preiļiem:

Oļegs: — Kā deputātus var novērtēt, ja viņi neko nedara? Visur pilnīga nekārtība. Ja neko nav izdarījuši pašvaldībā, arī turpmāk Saeimā neko nedarīs valsts un iedzīvotāju labā. Kāda jēga balsot par viņiem un kādu ievēlēt, ja lielākoties katrs domā tikai par to, lai iegūtu lielāku personīgo labumu? Bet ļaudis joprojām dzīvo nabadzībā. Paskatieties, kāda nabadzība valda Latvijā. Cilvēkiem vajadzīgs darbs un normāls atalgojums. Latvis nesen nomainīja pret eiro, bet kas notika ar algām? Ja, piemēram, algā maksāja 400 latu, tad tagad saņem tādu pašu ciparu, bet — eiro! Ir taču starpība? Bērniem līdz 18 gadiem būtu jānodrošina viss. Rindā uz bērnu darzu tagad jāgaida pusotra — trīs gadi. Rotāju laukumi jāierīko, — tas kā reiz ir pašvaldību pienākums. Sabiedrisko kārtību nodrošināt. Kā tepat, Preiļos, pa ielām brauc? Uz gājēju pārejas mašīnas nesas virsū. Pašvaldībās jāuzlabo dzīve un tikai tad jādomā par tikšanu Saeimā.

Andrejs no Aizkraukles:

— Es uzskatu, ka vieta domē viņiem bija kā pakāpiens uz augstāku karjeru. Domē viņiem bija plašākas iespējas reklamēties. Tas nav pareizi. Ja tiešām kāds pārdzīvo par savu novadu, pilsētu, tad, lūdzu, lai paliek tur un strādā priekš saviem cilvēkiem. Nevis izmanto domi kā pakāpienu, lai tiktu augstāk, pie vairāk varas.

Irina no Daugavpils:

— Tas nav pareizi. Vispirms vajadzēja vairāk pastrādāt savu iedzīvotāju labā un tikai pēc tam kandidēt uz Saeimu. Vajadzēja sevi parādīt ar labiem darbiem, lai būtu pamats iet tālāk. Viņi, būdami domes deputāti, sevi var vairāk popularizēt. Es negrasos piedalīties vēlēšanās, jo neticu, ka mana balss var kaut ko izšķirt, un tam, ka varētu kas mainīties, kaut kas tiktu darīts iedzīvotāju labā.

L.Rancāne
Foto: A.Šņepsts

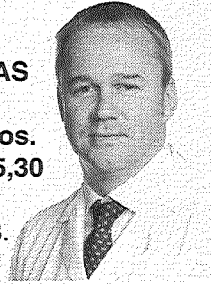
SLUDINĀJUMI, APSVEIKUMS, NEKROLOGS, LĪDZJŪTĪBAS

Š. g. 25. septembrī Dr. Ints Ūdris,

SIA "Veselības centrs 4", BALTIJAS VĒNU KLĪNIKAS
vadošais speciālists, asinsvadu ķirurgs, flebologs,
pieņems privātpoliklīnikas telpās, Raiņa bulv. 7, Preiļos.
Konsultācija + kāju vēnu sonogrāfija – 36 EUR/ Ls 25,30
(vizītes laiks 15 min.).

Pieņemšana pēc iepriekšēja pieraksta pa tālruni: 65324393.

www.flebologija.lv

Kā rudzu maize bijušas ir
dienas,
No kurām rīciens griezts
gan salds, gan sūrs,
Nu tās kā vārpas
smagas kūļos sienas
Un gaismas gados staro
dienu pūrs!

Miļi sveicam
lielajā dzīves jubilejā
PĒTERI ZIEMELI Aizkalnē.
Ančevi, Patmalnieki

IEPĒRK METĀLLŪŽŅUS.

Augstas cenas.
Strādājam jebkurā laikā.
Tālr. 29198531.

Pērk senās lietas,
antikvariātu.
Tālr. 22068511.

Savāksim nevajadzīgu sadzīves
tehniku (ledusskapjus,
gāzes plīti, TV un t.t.).
Tālr. 27540758.

Zviedrijas kompānija pērk
mežus un zemi.
Tālr. 25644455, 27888826.
e-pasts zviedrijasmezi@inbox.lv

SIA EURASIA LIVESTOCK PĒRK
SA, LI, BZ, HE, SI tīršķirnes un
krustojuma bulļus un teles
3-12 mēneši, 200-400 kg
Labas cenas un maksājumu
nosacījumi.
Edgars: 20071499, www.Liellopi.lv

SIA AIBI iepērk liellopus,
jaunlopus, zirgus.
Labas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 26142514, 20238990.

SIA Lauku Miesnieks
iepērk mājlopus.
Augstas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 20207132.

Z/s „Virši AG” iepērk par
cenām līdz 15 000 EUR/ha un
augstākām, neizstrādātus,
pieauguša meža ipašumus
un lielas cirsmas.
Strādājam ar starpniekiem.
Samaksa darījuma dienā.
Tālr. 27804000.
E-pasts and808@inbox.lv.

SIA „LATVIJAS GAĻA”
iepērk liellopus, aitas,
jaunlopus, zirgus.
Svāri. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

Pārdod

GAZ-53 priekšējās atsperes, riepas ar
diskiem 240 x 508. Tālr. 26792824.

Meklē

Pazudusi raiba kaķēnīte (balts, brūns,
melns). Varētu atrasties Aglonas staci-
jas, Aizkalnes apkārtnē. Lūdzu zvanīt
26128517.

VALENTĪNA GRIEZĀNE

Pēc ražena mūža no mums šķirusies ilggadējā Nopelniem bagātā Livānu 1. vidusskolas skolotāja Valentīna Griezāne, kura vairāk kā 70 savas dzīves gadus ir veltījusi, lai savas zināšanas un dzīves pieredzi nodotu tālāk saviem audzēkņiem. Viņas skolēniem ir vienmēr bijuši izcili sasniegumi gan ikdienā, gan Valsts angļu valodas olimpiādēs.

1923. gada ziemas spelgoni Daugavpils apriņķa Kapiņu pagastā Meņkovsku ģimenes 4 bērniem pievienojās vēl divas māsiņas. Valentīna mācījās īpaši aizrautīgi, un alkās pēc zināšanām viņa pēc vietējās Ilzes pamatskolas beigšanas turpināja mācīties Aglonas ģimnāzijā, vēlāk studēja latviešu valodu un svešvalodas Rīgas Valodu institūtā.

Pēc augstskolas beigšanas 1948. gadā viņa tika norīkota darbā Livānu 1. vidusskolā par latviešu valodas skolotāju, bet no 1961. gada pasniedza angļu valodu.

No 1950. līdz 1970. gadam Valentīna Griezāne bija direktora vietniece mācību darbā. Skolotāja Griezāne bija fenomens, reta, izcila personība ar neparastām darbaspējām. Skolotājas pašizliedzīgo darbu ir augstu novērtējusi Izglītības ministrija, skola, skolēni un viņu vecāki.

Viņas personības starojums liek dziļā cieņā noliekt galvas visiem, kas viņu pazinusi, un vēlēt kolēģim, draugam, labam cilvēkam — vieglas smiltis.

Atvairšanās no Skolotājas 2014. gada 16. septembrī plkst. 13:00 Livānu Draudzēs kapu kaplīcā.

Livānu 1. vidusskola

Tavā bērniņā bija tēvs, tāpat kā ir
tagad.
Kā vienmēr. Kā mūžīgi mūžos būs.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Iļmāram Ivdrim, TĒVU
aizsauls ceļos pavadot.
Preiļu novada dome

Ak, sirmo tēt, ļauj tavā priekšā
galvu liekt,
Man cita nav, ko atmaksai tev
sniegt.

Lai mūsu klusā,
patiesā līdzjūtība palīdz tikt pāri
sāpju smagumam,
Ingridai Freibergai,
no TĒVA atvadoties.
Preiļu novada kultūras centra
kolektīvs

Cik grūti šobrīd ticēt,
Ka nevarēs vairs rīt
Tev labus vārdus sacīt
Un mājās sagaidīt.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Jānim Svalbam un viņa
tuviniekiem, MĀMIŅU
mūžībā pavadot.
Preiļu 1. pamatskolas
kolektīvs

Aiz zemes malas nogurst gara
diena,
Būs vakars vēls un zvaigznēm
pilna nakts.
Būs mūsu vidū viena tukša vieta,
Viens darba mūžs būs kapu smiltīm
segts.

Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Leontīnas SVALBAS
piederīgajiem,
viņu mūžībā pavadot.
Bijušās lauksaimniecības
pārvaldes kolektīvs

Palīks dzīvības vidū tavš darbīgais
gājums,
Jo auglīgu mūžu jau neizdzēsē riets.
Un caur puķēm, un bērniem būs
turpinājums
Tai saulainai gaitai, ko beidzi tu iet.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Jutas FADEJEVĀS tuviniekiem,
viņu mūžībā pavadot.
Bijušās lauksaimniecības
pārvaldes kolektīvs

Šalciet klusi, dzimtie meži,
Mūža dziesma beigusies,
Pāri sirdij aplukušai
Zeme smilšu sagšu klāj.
Skumju un atvadu brīdī mūsu
klusā un patiesa līdzjūtība
Aldai Upeniecei, MĀMIŅU
mūžībā pavadot.
Aglonas, Preiļu un Riebiņu novada
bibliotekāri

Neviens tai brūcei neuzpūtīs
Un sāpi neatņems neviens...
Izsakām dziļu līdzjūtību
Aldai Upeniecei, no MĀMIŅAS
uz mūžu atvadoties.
Vārkavas novada
bibliotekāri

Lūdz ziedot asinis

Tragiskā negadījumā cietuša Livānu jaunieša Jura Zepa tuvinieki lūdz palīdzēt un ziedot asinis, kas Jurim šobrīd ir ļoti nepieciešamas. To var izdarīt jebkurā no asins ziedošanas vietām, ko var uzzināt www.donors.lv. Jānorāda

informācija, ka asinis tiek ziedotas Jurim Zepam Gailezera slimnīcā, vajadzīga arī pase. Var nodot jebkuras asins grupas asinis, bet īpaši Valsts asinsdonoru centrs šobrīd aicina atsaukties B rēzus negatīvo asins grupu donorus.